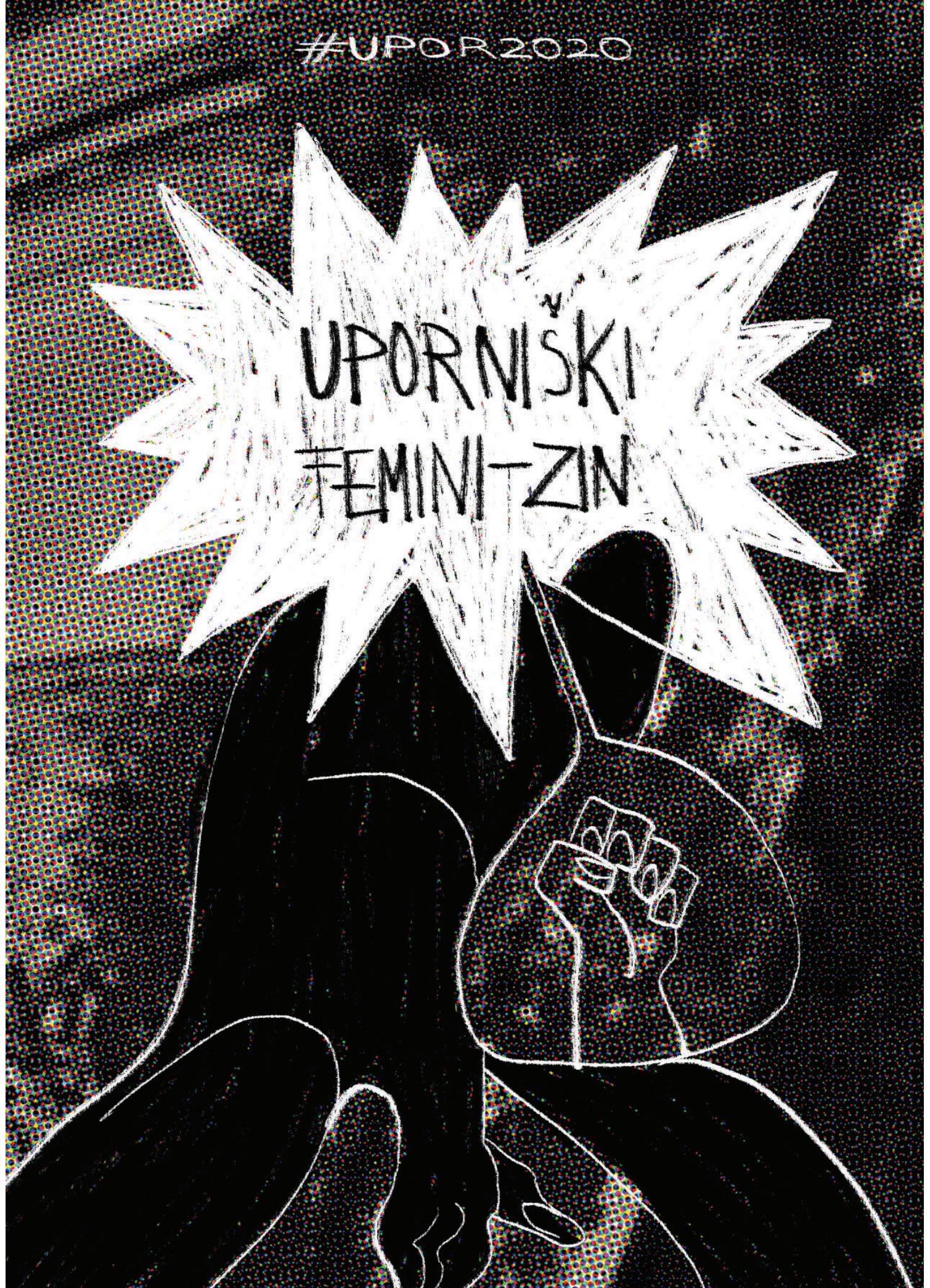

#UPOR2020

UPORNISKI
FEMINI-ZIN

Uporniški femini-zin je nastal na pobudo Zavoda TransAkcija v sodelovanju z:
Mladinska aktivistična organizacija (MAO)
Pritličje
Lezbična četrt

Uredništvo: Kolektiv Zavoda TransAkcija

Naslovna ilustracija: Nuka Horvat
Oblikovanje: Nuka Horvat

Posebna zahvala vsem, ki ste poslale_i svoje izjemne uporniške prispevke in s tem dokazale_i, da načinov upora in uporniške energije ne (z)manjka niti v časih, ko so možnosti najbolj omejene.

November 2020

TransAkcija kontakt:
www.transakcija.si
@transakcija
www.facebook.com/transakcija

TRANS
Akcija

lezbična četrt

PRITLIČJE

Vsebina femini-zina ne odraža uradnih stališč Zavoda TransAkcija, Mladinske aktivistične organizacije - MAO, Pritličja in Lezbične četrti ali organizacij, ki jih sofinancirajo.

Zavedamo se, da je (samo)cenzura eno izmed ključnih vprašanj in problemov družbenih gibanj. Zgodovina feminizma je polna uspelih in neuspelih poskusov cenzure. Upor proti samocenzuriranju idej, misli, glasov in bojev je naše drzne in pogumne predhodnice_ke, in posledično nas, pripeljal do številnih prebojev in uspehov. Na njih se je zgradila svoboda, ki jo danes živimo, in za ohranitev in nadgradnjo katere se neumorno borimo, tudi s to necenzuirano publikacijo. Prispevkov zato tudi nismo vsebinsko ali jezikovno spremajale_i.

Opozorilo: nekatera dela naslavljajo ali vključujejo teme nasilja, transfobije, spolne disforije, seksizma, rasizma, policijskega nasilja, spolnosti, spolnega nasilja, samopoškodovanja, itd. Ravno zaradi uporniške vsebine zina je občutljivih tem oz. omemb le-teh kar nekaj in je tudi nemogoče na vse opozoriti vnaprej.

Upor iz nuje, ne kljubovanja Transfeministični uvodnik

Leto 2020 bo v zgodovino zapisano z besedami, kot so apokalipsa, svetovna pandemija, grozovita eskalacija fašizma, avtokracija, neonacizem, diktatura, rasizem in ksenofobija, nepredstavljivo nasilje, represija, bolečina in stiske, itd. Ampak naša uporniška srca verjamejo, da so leto 2020 v polnosti svojih pomenov zaznamovale tudi besede kolektivna moč, protestiranje, solidarnost, medgeneracijska povezanost, skupnostna vztrajnost, ustvarjalna iznajdljivost, kultura, osvobajajoč črn humor in, seveda, upor.

In prav zato temi upora posvečamo osrednje mesto v enem izmed ključnih dogodkov in produktov našega aktivističnega koledarskega leta. Vsako leto novembra namreč na mednarodni ravni poteka mesec osveščanja o transspolnosti, ki ga pri Zavodu TransAkcija obeležujemo z letnim dogodkom TransMisija in pestrim spremljevalnimi programom.

Člani_ce kolektiva TransAkcije verjamemo, da je družbeno angažirano delovanje nujno osnovati na vrednotah interseksionalnosti, ki pa so brez aktivnega in doslednega delovanja na čim več sistemskih ravneh zgolj prazne besede – sicer fino zveneče, a žal votle. Osrednja področja našega delovanja so transspolnost in človekove pravice trans oseb, naše glavno etično in politično vodilo pa je transfeminizem. Kljub temu, ali pa prav zato, stojimo za prepričanjem, da bi delo le na tem področju in brez sočasnega kritičnega preizprševanja vseh hegemonih družbenih norm in tokov ter brez vzpostavljanja aktivnih zavezništev z drugimi gibanji, ostajalo v hermetično zaprtem mehurčku. Verjamemo, da krepitev trans oseb in gradnja trans skupnosti nujno zahtevata tudi vzajemno sodelovanje, vzpostavljanje zavezništev in sočutje z raznimi drugimi gibanji. Naše delovanje ne more biti uspešno, dokler je usmerjeno le v en politični prostor. Vsi politični prostori, s tem pa tudi naša življenja, so prepleteni. V skladu s svojimi kapacetetami se zato pridružujemo vsem socio-političnim in kulturnim gibanjem, akcijam in pobudam, za katere verjamemo, da ustvarjajo manj utesnjujoč, manj totalitaren in manj nasilen jutri.

Točno zato smo za temo meseca transspolnosti v letu 2020 izbrale_i upor. Trans osebe smo namreč prisotne v vseh kotičkih Slovenije. Tudi me_i smo učitelji_ce, starši, dijaki_nje, prodajalci_ke, študentke_i, natakarji_ce, sosede_i, raziskovalke_ci, smetarke_ji, glasbenice_ki, brezdomne osebe, pisatelji_ce, osebe v totalnih inštitucijah, kuharji_ce, pravnice_ki in osebe v vseh ostalih življenjskih okoljih. Vsem naštetim in vsem, ki jih nismo specifično naštele_i, je skupno, da nas želi peščica izredno pretkanih, požrešnih in zlonamernih ljudi nadzirati, utišati ali vsaj preglasiti, izkoriščati, okrasti, kršiti naše pravice in ogrožati našo demokracijo. Ampak me_i se ne (v)damo in se upiramo. Ne iz kljubovanja, temveč iz nuje; po svobodi in dostojanstvenem preživetju. Upor proti (samo)cenzuri in neskončnemu prilagajanju družbenim pričakovanjem v izogib nasilju in vsakodnevni sistemski diskriminaciji je nenazadnje osrednji boj transfeminizma.

Uporniški femini-zin, ki je pred vami, je dokaz ustvarjalne kolektivne jeze in upora. Ponuja preplet trans, LGBTI, feminističnih in družbeno kritičnih vsebin, ki vsaka zase, predvsem pa združene v celoto, tvorijo podobo pestre, raznolike, pravične, transparentne, hudomušne in iznajdljive demokratične družbe, v kateri bi gotovo bilo manj tesnobno živeti, kot v naših trenutnih resničnostih. Dejstvo, da smo jo v sožitju ustvarile trans osebe, (trans)feministke, LGBTI osebe in zaveznice_ki, priča, da smo skupaj veliko bolj trdožive, kot si posamezno drznemo misliti.

Upamo, da vam uporniški femini-zin ponudi čim več radikalnega opolnomočenja.

Solidarnostno,
Kolektiv Zavoda TransAkcija

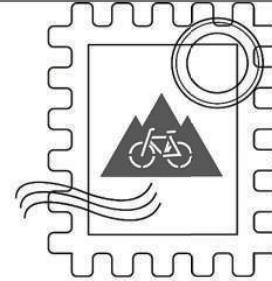
**TUKAJ JE
PROSTOR ZA
TVOJ UPOR**

SKUPAJ SMO MOČNEJŠE_I.
#UPOR2020

Foto: Gašper Lešnik

Dragi Janez,

mislimo, da se nikoli nismo zares
predstavite. Rade bi, da se pobližje
spoznamo. Prebivalstvo Slovenije
nas ima rado in nas skrbno neguje,
kaj če bi poskusil tudi ti?

JP, Resnica, Solidarnost in Erakost

"Pošta za Janeza"

Pogreb demokratične države. Protestna antiproslava na dan državnosti,
25. 6. 2020, Ljubljana

će si lečas
normos forbici
je takođe, kota
bi vse to je
pojednostavio

Jessica

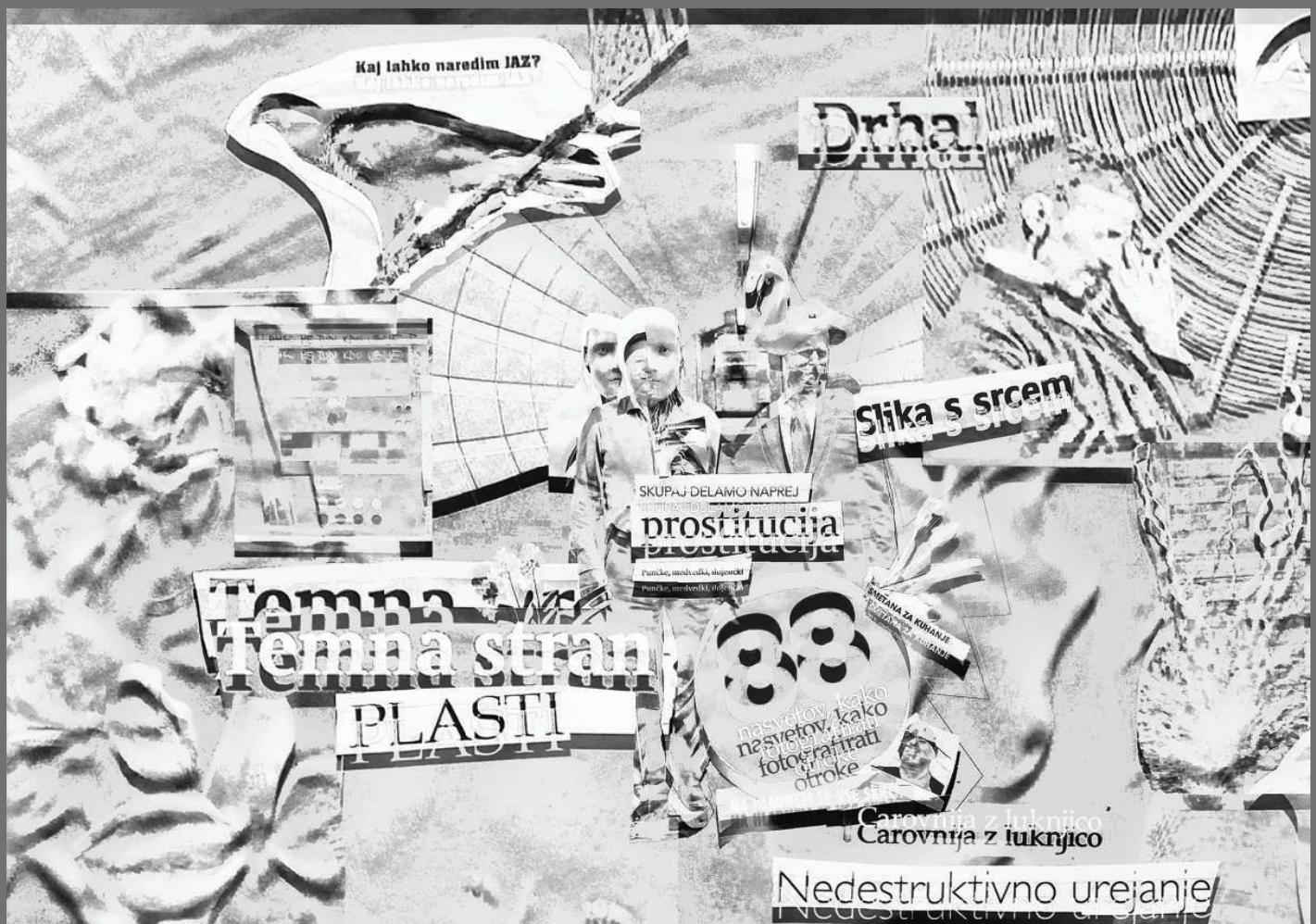

"Cherry smrtno protestira zdoma"
Suzana Tratnik

JANEZ

kakor janez ni fašist
markiz de sade ni bil sadist
in prešeren ni bil pesnik
kot je pesnik vili resnik
črtomirovi pogani
so se pokrstili sami
človek ni povzpetno bitje
vse kar rabi je sožitje
redkokodo o čem presoja
ne zaviramo razvoja
nismo bomb po trupih skrili
letala so le avti s krili
in med vojno to je fakt
varoval nas je vermaht
nemci so bili prijazni
lagerji pa v glavnem prazni
hitler je bil strog pleskar
mussolini božji dar
janez dnevno dela sklece
sodrga je pač na hece

Protestna pesem

Nemar

BOGVE

bog-ve-kaj
smo mi
ki smo
slepi od
sovraštva
počenjali
svojim
sovragom
ko se je
ponudila
priložnost

bog-ve-kje
je udaril
in kaj
zmaličil
v naših prsih
nakopičen
blisk
zgoščenega
sadizma
ko se je
ponudila
priložnost

bog-ve-kam
smo se
pred njegovim
obličjem
poskrili in
ali smo se
od sramote
pogreznili
v zemljo

bog-ve-kdo
jo je
pograbil

ko se je
ponudila
priložnost

Protestna pesem

Strahovlada Janeza Janše se je dokazala za nesposobno, zločinsko in škodljivo za ljudstvo. Zaradi povsem nelegitimnega in nestrokovnega delovanja v zadnjih 7 mesecih in dodatno dokazane nesposobnosti reševanja epidemije COVID-19, se nemudoma uveljavi:

ODLOK LJUDSTVA

**S tem odlokom se nepreklicno prepove
nadaljnje delovanje strahovlade in se
uveljavi njen takojšen odstop!**

Do nadaljnega se eksplicitno tudi prepove:

- vladna politična kadrovana
- napade na medije
- napade na civilno družbo, protestnice in protestnike
- sprejemanje politično motiviranih zakonov, ki škodujejo ljudem in okolju
- sklepanje poslov, ki služijo zasebnim profitom
- razprodaja javnega premoženja
- privatiziranje zdravstva
- razkroj demokratičnih vrednot in vladavine prava
- širjenje razdora v družbi

Za čas trajanja odloka je uvedena policijska ura in poostren nadzor, ki velja za vse člane trenutne vlade in sicer ves čas!

Ta odlok začne veljati s pritrditvijo na vrata poslopja vlade.

Odlok velja do nadaljnega, oziroma dokler ne bo spoštovana volja ljudstva in bodo izvedene predčasne volitve.

V Sloveniji ima oblast ljudstvo.

Ljubljana, 23. oktobra 2020

25.8.2020

PROTEST PROTI CENTRU ZA TUJCE (KONCENTRACIJSKEM TABORIŠČU): ZA SVOBODO GIBANJA IN AZIL ZA VSE

Svoboda gibanja je temeljna svoboščina. Iti kamor želimo pomeni, da smo svobodni, omejevanje gibanja je predpogoj zasužnjevanja ljudi. Problem suženjstva namreč ni le v odvezemu prostoti, temveč tudi v tem, da ljudi izključi iz možnosti boja za svobodo. Suženjstvo je postal zločin proti človečnosti takrat, ko je postal institucija, torej, da se nekateri rodijo svobodni, drugi pa ne. Analogna instituciji suženjstva danes je ilegalizacija. Je institucionaliziran, za državljan(k)e neviden proces državnega rasizma. Je rez v družbo, ki določeni skupini ljudi odvzame svobodo, razlog za to pa ni več barva kože, ampak birokratska utemeljitev družbe, »barva« potnega lista. Teror že zdavnaj ne poteka s pomočjo biča in kasneje linča, temveč s pomočjo sodobnih kampov in vseh državnih institucij ter procesov, ki v telo ilegaliziranih vtrine nasilje meje, proti kateremu se ljudje borijo skupaj in kot posameznice_ki. Migrantsko odporniško gibanje ustvarja skupnosti solidarnosti na poti in na ciljnih destinacijah, gradi varne avtonomne prostore, povezuje migrant(k)e in lokalno prebivalstvo in vključuje tudi proteste proti zaporom za migrante. 25.8.2020 je bil protest pred Centrom za tujce (beri koncentracijskim taboriščem), ki je bil organiziran v podporo gladovni stavki zaprtih oseb. »Petkovi« protesti so nasprotovanje državi, vladu, policiji, neenakostim, rasizmu, patriarhatu, lokacija protesta pred centrom za tujce pa je bila izraz solidarnosti z zaprtimi in z vsemi, ki jim svoboda gibanja ni dana, ampak se za njo vsakodnevno borijo.

*

Odvzemanje svobode je teptanje pravic, tudi pravice do mednarodne zaščite. Sprejeta leta 1951 kot odgovor na vojno opustošenje, množične migracije in milijone ljudi brez statusa, je bila pomembna civilizacijska pridobitev. Danes smo priča njenemu uničenju. Pravico do mednarodne zaščite uničuje (nasilen) nadzor mej. Z vidika države gre za temeljni antagonizem, ki je v tem, da bi dosledno spoštovanje pravice do mednarodne zaščite pokazalo nepotrebnost (in tudi absurdnost) nadzora mej, absurdnost boja proti tihotapskim mrežam (katerega učinek je krepitev tihotapstva). Spoštovanje pravice mednarodne zaščite pomeni, da je treba podreti ograje, odstraniti termo kamere, odpustiti policijske lovce na ljudi. Spoštovati pravico do azila pomeni, da je treba zapreti koncentracijsko taborišče v Velikem otoku pri Postojni, ukiniti push-backe, ukiniti koncept državljanskega statusa (ali pa omogočiti status vsem!). Spoštovati pravico do azila pomeni možnost dostojnega stanovanja in zdravniške oskrbe, izobraževanja in dohodka za vse. V takih pogojih bi pravica do azila oziroma mednarodne zaščite obstajala kot pravica. Namesto tega smo priča igri moči države, ki igra proti migrantkam_om in solidarnostnim iniciativam. Nadzor meje, zapiranje in push-backi pravico do mednarodne zaščite sprevržejo v farso – papirnato pravico – birokratski ustroj, ki zaposluje mnoge uradnike. Ko institucije govorijo eno (človekove pravice, preprečevanje zlorabe azilnega postopka), delajo pa drugo (pretepajo, zapirajo, ustrahujejo, onemogočajo) je to organizirana hipokrizija. A to fazo smo prešli, saj je teror že zdavnaj razkrit, in noben pravni mehanizem v državi ga ne zaustavi.

Koliko gladovnih stavk zaprtih migrantov bo še potrebno, da proti-rasistično gibanje v Evropi postane tako močno, da ukine taborišča in kategorizacijo na »ljudi« in »ne-ljudi«? Koliko smrti na mejah bo še potrebno, da nadzor na mejah postane anahronizem in bomo nanj gledali kot danes gledamo na suženjstvo? Kaj nam v danih okoliščinah sploh preostane?

Jelka Zorn

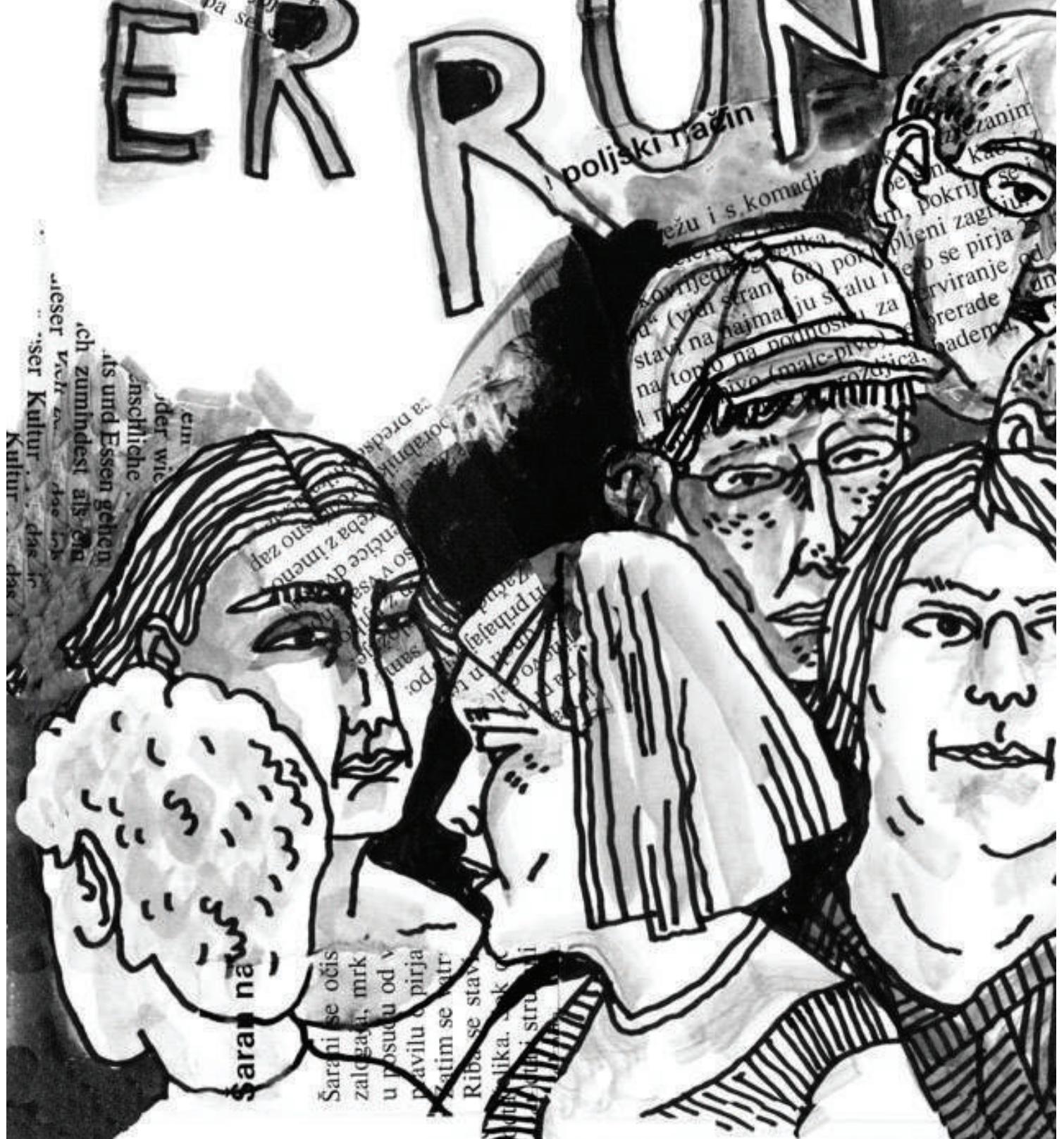

Protest pred centrom za tujce v podporo "zaprtim v tem koncentracijskem taborišču", Postojna, 25. 8. 2020

24. protivladni protest, Ljubljana, 2. 10. 2020
Fotografiji: Željko Stevanič

YOU BETTER RUN

WE GOT THE
GUILLOT-
INE

NOČEM, DA SLOVENIJA
POSTANE RAICH
POD VODSTVOM
BOLANIH PĀJACEV
MARŠ NA DOB

Xenological rebellion: Dr. Adriana Knouf on transgender experience, extraterrestrial life and everything tranxxeno

Adriana Knouf, PhD. works as a xenologist, as an artist - scientist - writer - designer - engineer. She engages with topics such as biological art, space art, radio transmission, non-human encounters, drone flight, queer and trans futurities, the voice, and papermaking. She is also the Founding Facilitator of the tranxxeno lab, a nomadic artistic research laboratory that promotes entanglements amongst entities trans and xeno. Adriana is currently an artist-in-residence at Kersnikova Institute/Kapelica gallery in Ljubljana, as part of Biofriction.

foto: Nada Žgank

Hello, Adriana, I am very glad to be able to interview you. I would like to start by asking you how and when did you get into xenology?

Thanks Lotti! I'm glad to be able to talk to you about these things, and for you to be helping me out with my project at Kersnikova. Regarding xenology: I have always had an immense interest in outer space and the possibility of life beyond the earth. At a young age I felt so alienated that I would go to my backyard, in an extremely rural part of the United States, and signal to the stars above with a flashlight, turning it on, and off, on, and off. I was trying to reach any extraterrestrial being with a request to be taken away from a planet that felt inhospitable to me. Perhaps this was just the usual ennui felt by any young child who doesn't fit in, but perhaps as well it was an indication of what I would now call my transness.

In recent years I began to delve into this idea of the xeno, or the strange, alien, or other. I was trying to come up with a phrase that would describe my interest in this area, and so I decided to choose the word "xenology", or the study of the xeno. As I researched the topic more, I discovered that others had already came up with this term, but had exclusively limited to the study of extraterrestrial life, either scientifically or in science fiction writing. I thus wanted to expand upon the xenology term, push it beyond its purely extraterrestrial context. So I consider xenology as referring to not only the study or analysis of the xeno, but also the development of it too. And I think of transgender people as intensely participating in this, insofar as we can push ourselves to become something else through hormone replacement therapies and surgeries. But I also don't see xenology as being limited to the transgender context. Rather, I want to encourage people more generally to think about how they can repurpose concepts, practices, and technologies to make themselves ever more stranger so as to explore the universe - given possibilities for change.

In your article " Xenological Temporalities in the Search for Extraterrestrial Intelligence, Lovecraft, and Transgender Experiences" you also connect xenology with marginalized identities, bodies marked as 'other' by society. How does the search for extraterrestrial life tie to the transgender experience?

As in the answer to the first question, I feel like there is a potential affinity with forms of life that are seen as alien, not only in terms of extraterrestrials, but also "alien" life here on earth. In thinking about, and searching for, life that is alien to our present understanding, we can expand upon what we define as "life" itself, showing the ways in which we ourselves can become other. This is of course vital to the transgender experience—which is about the kinds of changes we do to ourselves, in terms of presentation, hormones, or surgeries, in order to live within this world—but also to others as well. I see this intertwining of transgender issues and extraterrestrial life as foregrounding the possibilities for making ourselves other. (But I also believe that it should not, and cannot be, limited to those who see themselves as transgender.) This ultimately confronts discourses about "purity" or "essence" which have been so often used to legitimise violence against those seen as other. And such an approach also makes manifest the mutability of our bodily selves.

On March 7th, 2020, as part of the project Sojourner2020, your art piece TX-1 was launched to the International Space Station. Can you tell me a bit about what TX-1 is and its importance for the transgender people of past, present and future?

TX-1 included fragments of my hormone replacement medications and marked the first-known time that elements of the transgender experience orbited the earth. I saw this as a symbolic exodus from a planet that is often inhospitable to transgender people. Yet TX-1, as well as the other projects in Sojourner 2020, also safely returned to earth on April 7th, 2020, which symbolizes the ability to live and thrive, and to not merely be disposed of. As far as we know, no transgender people have been to space (that is, no astronaut has (yet) come out as transgender). For me TX-1 signals the possibility of a wider variety of people being able to go to space, especially as those who are transgender (or differently abled, or neurodivergent, or, or, or...) may be more suited to the difficult outer-space context because of our extensive experience with bodily challenges and transformations here on earth. In short, I hope that TX-1 marks just the beginning of an alternative relationship to outer space, one less linked to nationalist or corporate agendas, and more aligned with an exploration of the possibilities for transformation that living and being in outer space demands.

More information about the project can be found at:

<https://tranxxenolab.net/projects/tx-1/>.

How would you say that studying, embracing and just being tranxxeno changes your view on our 'reality' and how you move around the world?

In short: there is no purity; there is no essence; our being is mutable with effort; we are all contaminated by other bodies and molecules and entities; this contamination is not something to be feared, but instead can be comprehended and guided; categories may be temporary allies but ultimately should be dismantled; we all have the capacity for ontogenesis, or the altering of the very capacities of being-ontology-through practices of poiesis-making.

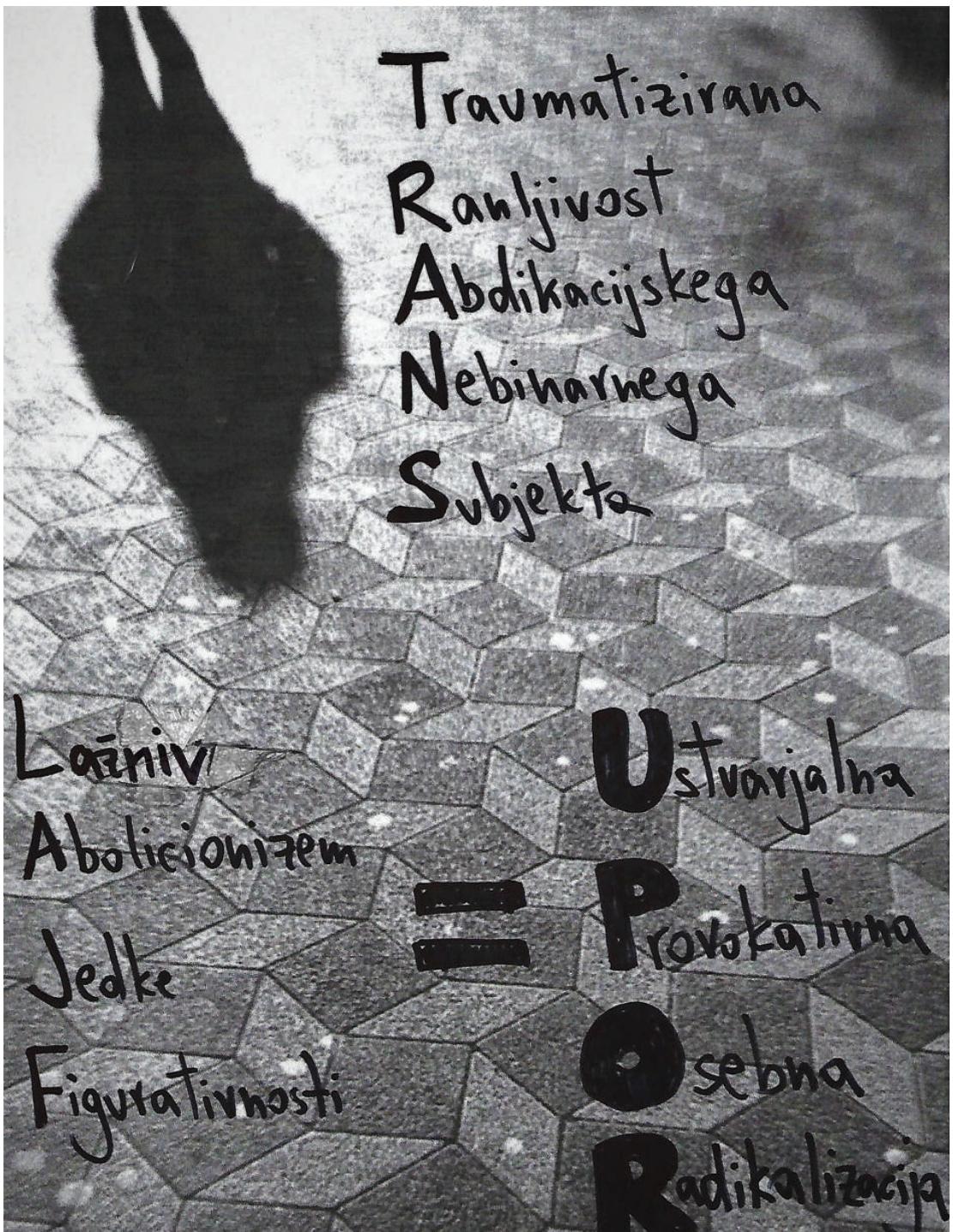

foto: Nada Žgank

This zine, the Femini-zine as it is called, explores our ideas, meaning and engagement in rebellion. Would you say that your work is rebellious and in what way?

Ahahaha, yes, I would say that it is rebellious in a certain sense :) How much any form of rebellion is recuperated into the governing order, however, is always open to question. Nevertheless, my projects hopefully work to rebel against the status quo, against capitalist systems that aim for a form of stasis in order to extract value from life, against ideologies that pit entities against each other in winner-take-all competition. But it's not just about rebellion either: it's about using that rebellious streak in order to build something new, to articulate different ways of living, to construct the possibilities for a vibrant world within the decay of the old.

Interview conducted by: Lotti Gosar

Traumatizirana
Ranljivost
Abdikacijskega
Nebiharnega
Subjekta

Laziniv
Abolicionizem
Jedke
Figurativnosti

=

Ustvarjalna
Provokativna
osebna
Radikalizacija

DYSPHORIA

dysphoria is like a best friend I
used to have
it's always there with me
and whenever it leaves for a
bathroom break
or to go smoke a cigarette,
it feels like I'm allowed to breathe
again

it always comes at its strongest
at the worst of times
it throws me out of bed at night
and tells me to hurt myself;
tells me to hurt my chest
to cut it up
until there's nothing but raw flesh
left
and blood is running down my
body.
until my breasts don't have a
shape or form anymore
until they're gone
and often times it wins

my skin becomes a canvas
my blade becomes a brush
i feel trapped in a girls body
my world begins to crash
i paint a pretty picture
it gives me such a rush
to know that I am hurting
what's always hurting me
to see red liquid running
the room begins to spin

I wake up hours later
the pain in my chest is still there
and it still feels impossible to
breathe
dysphoria has its hand wrapped
around my body
and it suffocates me slowly
hidden under my sweater
the pretty picture burns
and the pain it comes in waves
that could drown me tonight

Lee

Salome

Manifest povprečnosti

I.

Že to da to pišem je znak da nisem del povprečja. In res je, ne spadam med običajne državljanje republike Slovenije. Ne želim si hiše na podeželju in lepega avta, svoj prosti čas preživljam v branju zateženih knjig, gledanju težkih filmov in poslušanju čudne glasbe. Vsake toliko tudi kaj napišem. Tako kot danes. Morda bo nekoč katera od mojih pisarij celo širše brana. Morda. Ne glede na to pa me nikoli ni zanimal uspeh kot se ga definira v današnji družbi in kar lahko ponazorim z eno anekdoto iz mojega otroštva. Že kot otrok sem bila bralka in preživelna več časa za knjigo kot v peskovniku. Kljub temu pa je moja mati na roditeljskem sestanku pričakalo vprašanje, če sploh kaj berem, saj nisem imela opravljene bralne značke. Preprosto se mi ni zdelo vredno govoriti obnovno učiteljici v zameno za, sicer ljubko, nalepko. Nič mi ni pomenila. Seveda obstajajo priznanja, ki se mi zdijo vredna in spoštovanja vredna, a jih vendarle ni veliko.

II.

V mojih študijskih letih tudi nisem bila del povprečja. Zanimale so me subverzivne knjige in rada sem plula proti toku. Priznanja nekaterih izmed profesorjev so mi celo nekaj pomenila. A začela sem opažati dirko, stremenje k uspehu zavoljo uspeha, k položaju zavoljo položaja in vplivu zavoljo vpliva in to se je dogajalo hkrati z velikim bumom čaščenja uspehov, posebej v poslovnem svetu. Biografija IT gigantov so polnile knjigarne in kino dvorane, kritika slovenske egalitarnosti je postala poseben žanr znotraj slovenskih časopisov in portalov, določeni podjetniki so se začeli malodane batiti partizanov in komunistov, ki prežijo v slovenskih gozdovih. Vsi so poudarjali izrednost. Predvsem svojo, čeprav občasno tudi nekatero izmed svojih stanovskih kolegov. Ameriške sanje so postale del sončne strani Alp.

III.

Marsikdo se je v tej dirki počutil izgubljenega in knjigarne so bile vse bolj polne cenene psihološke literature. Zakon privlačnosti, moč pozitivnega mišljenja, samoaktualizacija, uresničitev in vse ostale prazne mantre so se začele brati kakor seznam bestsellerjev, preplavili pa so celo besedišča oglasov za zaposlitev in diskurz zavoda za zaposlovanja. Postali so "neoliberalni novorek". Nova psihologija je postala novo sredstvo oblasti, ki se v svojem bistvu niti ne razlikuje toliko od tiste oblasti, ki jo v svojih študijah o norosti in seksualnosti opisuje Michel Foucault, le metode so postale subtilnejše. Če sledimo Althouserju je namen ideoloških aparatov države reprodukcije delovne sile in proizvodnih razmerij, velja za sodobno psihologijo popolnoma isto. Le da je njen primež subtilnejši in se je iz njega toliko težje izviti.

IV.

To pa je opazil tudi rock zvezdnik filozofije Slavoj Žižek, ki je plastično opisal kako se je oblasti in prisili, ki delujeta na subtilen način težje upreti. Težje se je upreti šefu s katerim imaš domnevno prijateljski odnos, kot pa šefu ki nam nalaga striktne ukaze, brez kakršnega koli reporečenja in apeliranja na naše občutke in negotovosti. Vsak pričakuje od nas določene cilje in pričakovanja, razmisleke o osebni izpolnitvi in prihodnosti, ki pa se morajo vedno znova ujemati s pričakovanji po gospodarski rasti in širitvi globalnega kapitalizma. Nekdo ki se povzpet do položaja valpeta sodobno reda nam je pokazan kot vzor. Kot nekdo, ki bi ga morali kazati za zgled otrokom in kot nekdo k čigar položaju bi morali vsi stremeti.

X.

Za konec si želim slišati besede tistih pozabljenih, prezrtih, preslišanih. Nočem slišati vizije razvoja velikih poslovnežev, slavnih managerjev in novih pridigarjev oz. popularnih psihologov. Želim si nekoč prebrati intervju s trgovko, z zidarjem, z običajnih kmetom in s študentko, ki kofetka za filofaksom. Hočem slišati glas povprečnežev. Glas tistih ki so v dirki spregledani. In predvsem jim želim priznati pravico do povprečnosti. Pravi do tega, da lahko živijo dostojno življenje brez naporov, večnih napredovanj in obvladanja "neoliberalnega novoreka". Morda pa je to tisti upor, ki ga potrebujemo.

Andreja Cimprič

mmm caoo

19:32

posilj kaksno sliko

20:24

Živijo!

Vse slike so na povezavi

kako si

ma ti si trans

Ja

super

v redu, ti?

a si za družbo

Vedno 😊

pa da mi placas ti 500 e ne bi
te fuko

puu

Si gledal moj profil?

Še dobro, da nimam 500
evros 🤪

Veš, da sem escort?

"Dialogi"
Lea Aymard

NOT AN INSULT
PERIOD !

Meta Mežan

DEP
©@Dep

In si kdaj zaželim
da bi bilo življenje
bolj preprosto

da bi bilo nekaj več
od izmeničnega pritiskanja
na off in on gumb

kak dan ko hitim
po spolzkih granitnih kockah
ali preden zdrsnem v večerno praznino
si ponavljam

JEBITE SE
vsi politiki
če ste vi zavozili vaš lajf
zakaj moramo mi nositi posledice
vaših vprašljivih odločitev

JEBITE SE
v vsej večnosti univerzuma
nikoli vam ne bom oprostil
da ste mi vzeli eno leto življenja

nikoli vam ne bom odpustil
da ste mi prepovedali
objemati moje prijatelje
da sem moral čemeti
za štirimi stenami
medtem ko ste vi igrali golf
in pokroviteljsko trepljali
ramena zmagovalca v rumeni majici

JEBITE SE
z vašimi zakoni
in cepljenji
JEBITE SE
z vašimi 5G-ji
in bolečimi pregledi
nosne sluznice

bi ravnali drugače
če bi na lastni koži začutili
kako ti predpisi
bolijo
kakšno sranje doživljajo
LGBTQ mladostnice_ki
ki se morajo ob zaprtju študentskih domov
vrniti v homofobne domove

ste vprašali
ljudi ki trpijo za psihičnimi boleznimi
in samoorilnimi nagnjenji
kako oni doživljajo
covid?

JEBITE SE
med tem ko je beda zdravstva
epskih razsežnosti
vi zapravljate 780 milijonov
za Slovensko vojsko???

In ste ko zapoveste vsem državljanom_nom
nošenje mask na vseh javnih prostorih
preveč utrujeni da bi jo tudi sami nosili?
We can see you Krek!!!

JEBITE SE
za vse večne čase
vsa cepiva
maske
in vaše
dotrajane možganske celice
bom zalučal
v orbito

AMEN.

Tom Veber

Umetnik sem.

Rišem po družbenih normah,

s svinčnikom drsim čez nesmiselna pravila.

Razdiram okvirje, ki me utesnjujejo v času in prostoru.

Svojih del pač ne uokvirjam.

Slikam po svojem obrazu.

Si mislil_a, da poznaš moje prave barve? Poglej me zdaj.

Prepleskal bom svet, zdaj je preveč črno-bel.

Oh, imaš rad_a ta črno-bel svet? Imaš rad_a svoje okvirje?

Ostani tam, a jaz bom risal dalje.

Stopnice iz barvic bom zgradil do vesolja,

Zemlja me ne razume.

Dotaknil sem bom svetlega kvazarja,

na milijone svetlobnih let stran od okvirjev.

Pa vendar, če me pokličeš po pravem imenu,

se ti bom nasmehnil in podaril risbo.

Naj razsvetli predalček, v katerem si ujet_a.

Jaz sem že razdrl svoj predalnik,

deske prebarval in iz njih sestavil posteljo.

V njenih barvah zaspim, vedoč da sem umetnik

in le kot umetnik lahko živim.

Yuu

WOMAN

She
thinks
she's a
BOY

FEMALE

GROSS

She is
TRANSGENDERING

»Nikogar takega ne poznam – ali pa mi niso povedali.«

To so besede fantka v »oddaji« na Facebooku, v okviru katere se otroci srečajo z različnimi ljudmi in jih intervjuvajo, da bi o njih izvedeli več. Recimo operno pevko ali pa, kot v posnetku, ki sem ga gledala, transpolno žensko, ki je vojakinja.

V prijetnem pogovoru (poučno je lahko tudi tako!) so mi te njegove besede ostale v glavi, ker je žal to tako zelo res. O transpolnih ljudeh (premalo) govorimo. Zato so otroci, ki o tem nimajo pojma. Ki postanejo odrasli, ki o tem nimajo pojma (ali pa žal celo nekje na poti postanejo sovražno razpoloženi do transpolnih oseb).

Da ne pozabim še bolj bolečega dejstva: zato so transpolni otroci, ki ostajajo sami v težki situaciji, ker ne vedo, kaj narediti. Ali pa niso povsem sami, z njimi gredo čez preizkušnje njihove družine, ki pa prepogosto ostajajo same. Rečem preizkušnje, ker to pač so: nadlegovanje, diskriminacija, nerazumevanje, nesprejemanje ostajajo njihov vsakdan – kot kažejo raziskave, tako v Sloveniji kot po svetu.

In to me skrajno jezi. Mene osebno, ne le kot zaposleno v organizaciji za človekove pravice. V tem zapisu tako razmišljam s »klobukom« poklicne aktivistke za človekove pravice, a hkrati osebe, ki zasebno strastno verjame v človekove pravice. Enakopravnost in dostenjanstvo ljudi: to je nekaj, za kar si je res pomembno prizadevati.

Seveda gre za človekove pravice. Transpolne osebe morajo imeti možnost dostopa do pravne potrditve spola skozi hitre, dostopne in transparentne postopke v skladu z njihovim lastnim dojemanjem spolne identitete. Države, vključno s Slovenijo, morajo transpolnim osebam omogočiti, da pridobijo osebne dokumente, ki odražajo njihovo spolno identiteteto, brez da pri tem postavlja take pogoje, ki sami po sebi kršijo njihove človekove pravice. Pravna potrditev spola ne sme biti odvisna od psihiatrične diagnoze, zdravstvene obravnave, ali so samski_e ali ne ali nekih splošnih zahtev glede starosti. Transpolne osebe morajo imeti tudi ustrezno podporo pri procesih tranzicije.

Pred šestimi leti smo v Amnesty International objavili poročilo o pravicah transpolnih oseb v Evropi, s poudarkom na zahodnih in severnih državah. Njegov naslov je bil »Država določa, kdo sem« in v povzetkih intervjujev s številnimi transpolnimi osebami se – povsem razumljivo – vedno znova ponavljajo občutja frustracije, nejedolje, naveličanosti, obupa ... nad tem, da se ves svet, vključno z državo, »vtika« v to, kaj so. Z besedami transpolne ženske Victorie iz Dublina: »Smešno je, da me država ne prepozna kot to, kar sem.«

Saj se razumemo, da »smešno« v smislu »niti pod razno smešno, ampak žaljivo in naporno«.

A pravni okvir je le nujen predpogoj. Strašno pomemben, saj postavi temelj stališčem v družbi, ki so jih ljudje dolžni spoštovati, a nujno ga moramo s svojimi ravnanji »oživititi«. Oblast je ta, ki je dolžna zagotoviti spoštovanje pravic vseh svojih prebivalk_cev. O tem ni nobenega dvoma. Če tega ni pripravljena narediti oz. dokler tega ne naredi, se je treba boriti. Se upirati.

In v tej luči bi želeta ta razmislek obrniti v odgovornost nas vseh: ljudi, ki v vsej svoji raznolikosti sestavljamo našo družbo. Ker je že res, da je država formalno dolžna zagotavljati človekove pravice, a če tega ne dela, je na nas, da od nje zahtevamo, da jih. Tudi če nas dotedna reč ne zadeva, ker pač nismo trans (ali begunka ali reven ...).

Naš glas je pomemben. A ne le v pozivanju, naj oblasti ukrepajo, ampak tudi v našem vsakdanu. Ker mi kot sošolke_ci, zdravnice_ki, uradniki_ce, sosede_sosedji, sorodstvo, prijatelji_ce, učitelji_ce, socialni delavci_ke ... lahko spoštujemo človekove pravice transspolnih oseb.

Živimo v časih, ki stremijo k poenostavljanju. V tvitu povedati kompleksno politično stališče. Na Facebooku ali Instagramu razgrniti družbeni problem s fotografijo; še več, objavimo raje kar story, kjer je prostora za še manj teksta Povedati čim bolj na kratko in preprosto (četudi na škodo »celotne slike«) ...

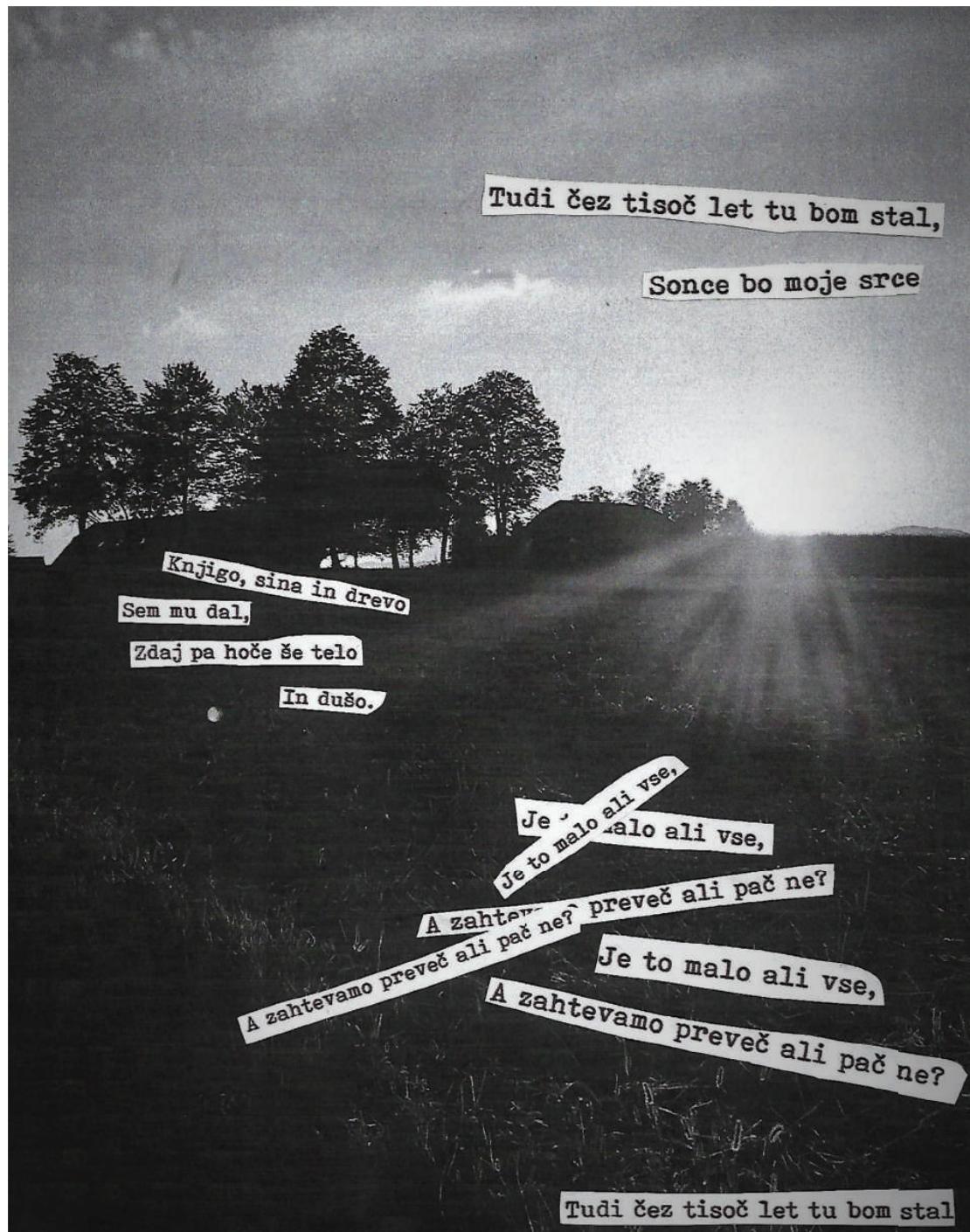
To me frustrira, ker življenje pač ni preprosto. Kompleksno je in polno nians. Upala bi si trditi, da je zaradi tega fajn.

Zato si želim, da bi bil skupni upor veliko ljudi v tem, da objamemo in sprejmemo to kompleksnost. Pravice transspolnih oseb so idealno področje, če sem malo hudomušna. Ne želi si vsaka transpolna oseba iste zdravstvene obravnave, niso vse_ji lično pospravljeni_e v predal trans moški ali trans ženska, obstajajo ljudje, ki so nebinarni, ki se torej ne identificirajo z nobenim od »uveljavljenih spolov« ... In vse to je kul! Nič od tega drugim ne jemlje pravic ali kakorkoli drugače posega v njihova življenja. Ja, lahko se komu zdi zapleteno, ampak tako pač je. To je življenje. Sprejmimo.

Ne skrivajmo te teme pred otroki. Ne skrivajmo je v šolah in v zdravstvenem sistemu. Odzovimo se: na sovražne izjave z odločnim obsojanjem, na zmotne z odločnim pojasnilom. Uprimo se žal še vedno prevladujočemu nepoznavanju in zavračanju tako, da smo zavezniki_ce transspolnih oseb.

Vem, da je ta verz Roberta Frosta zaradi širokega navajanja že skoraj malo »zlajnan«, a meni je vseeno ljub: ... poti sta se razšli in jaz – jaz to izbral sem, kjer jih manj je šlo, in v tem je bila vsa razlika. (Prevod Marjan Strojan.) Le v nas je moč, da spremenimo svet (in »uhodimo« novo pot, ki bo ta sprememb).

Metka Naglič, Amnesty International Slovenije

"Ne zahtevamo preveč"
Besedilo: Tisoč let - Vlado Kreslin

Upor življenja

Če boste na vsako silo vztrajali pri svojem, hoteli izsiliti določen odnos ali delovno mesto ali hoteli na silo spremenjati svoje telo, vam bo težko. Izsiljevane ustvari upor. Upor naravnemu toku življenja. Če vstopite v upor in stvari počnete na silo, bo sila naporno. Stavek, ki veliko pomeni, ko se znajdete v sistemu upora.

Sama delam v službi, katera je v preteklosti bila rezervirana za moške »moški svet«. Sistem se je skozi čas spremenil in zdaj se v »moškem svetu« dokazujemo tudi ženske. Priti v ospredje kot ženska je težko, priti v ospredje v tem svetu kot predstavnica LGBT se pa včasih zdi kot misija nemogoče.

Sama čutim upor na delovnem mestu, kjer se kot lezbijka v »moškem svetu« moram prevečkrat upreti sistemu, da stopim v ospredje, da postanem oziroma ostanem vidna. Sistem ne ocenjuje tvoje pridnosti, potenciala, razgledanosti ali nadarjenosti.

Potrebno se je dokazat in včasih biti »pravega spola« ali »pravilno usmerjen«. Ne glede na to, da se imamo za napredno družbo se je prevečkrat potrebno upreti in pokazati svoj pravi jaz.

Vendar upor velikokrat ne prinese želenih rezultatov. Če si to kar želijo šefi, napreduješ. Če si upornik in želiš pokazati kdo v resnici si, je pa na žalost sila težko pokazati svoj pravi potencial, saj te skušajo ali te zatrejo že v začetku upora.

Sama se velikokrat znajdem v dilemi, pokazati svoj pravi jaz in se upirati ali »igrati igro« sistema, skriti svojo usmerjenost in prilesti čim višje.

Spomnim se dogodka, kjer sem bila izpostavljena kot »pri tebi se je bog zmotil, ti bi mogla biti fant«. Izpostavljen je bil moj izgled in stvari, ki jih v življenju počnem.

Vsaka taka izjava naravno ustvari upor in željo, da branimo to kar smo. Vendar na žalost ves ta upor ustvari še večje zatiranje in še več negativizma. Zaradi svoje načina življenja se prevečkrat čutim kot večni upornik. Kot lezbijka, hčerka, sestra... velikokrat čutim upor sistema države, službe in tudi vsakodnevnega življenja.

Velikokrat se vprašam ali se je potrebno upreti temu in pokazati svoj jaz ali ves ta upor prenesti z nasmehom in pustiti, da življenje gre samo po sebi.

Masafit

Agitiram

Povsod,
kjer
se utelešam,

zavzemam vsakdanjo
surovost
med betonskimi
ulicami,
zatohlimi hodnikи
bolnic in
zlomljenimi srci.

Moj upor
ni
priložnostna izbira,
zgolj
način biti.

@karinsaletinger

Urša Rahne

Sonet o kolesarjenju
(pomlad)

Hrast, ki vihar aprilski ga izruje,
ko v hojsti sonce pomladansko
seje,
spet ozelenil sem ter tje bo veje.
Ta bitka se na dolgi rok bojuje.

Al vdrugo več ne bo ozelenel.
Ko spet znebi se gozd snegá
odeje,
mladik le malo al nič več ne šteje;
leži tam, ker od znotraj je
strohnel.

Tako oblastneža usoda sreča,
ko ga nekoč iz visokosti jasne
na tla telebi ljudstva moč
gromeča.

Na tihem si politične je smrti svest
počasne:
bolj dan na dan brli ablásti sveča,
doklér ji reje zmanjka in ugasne.

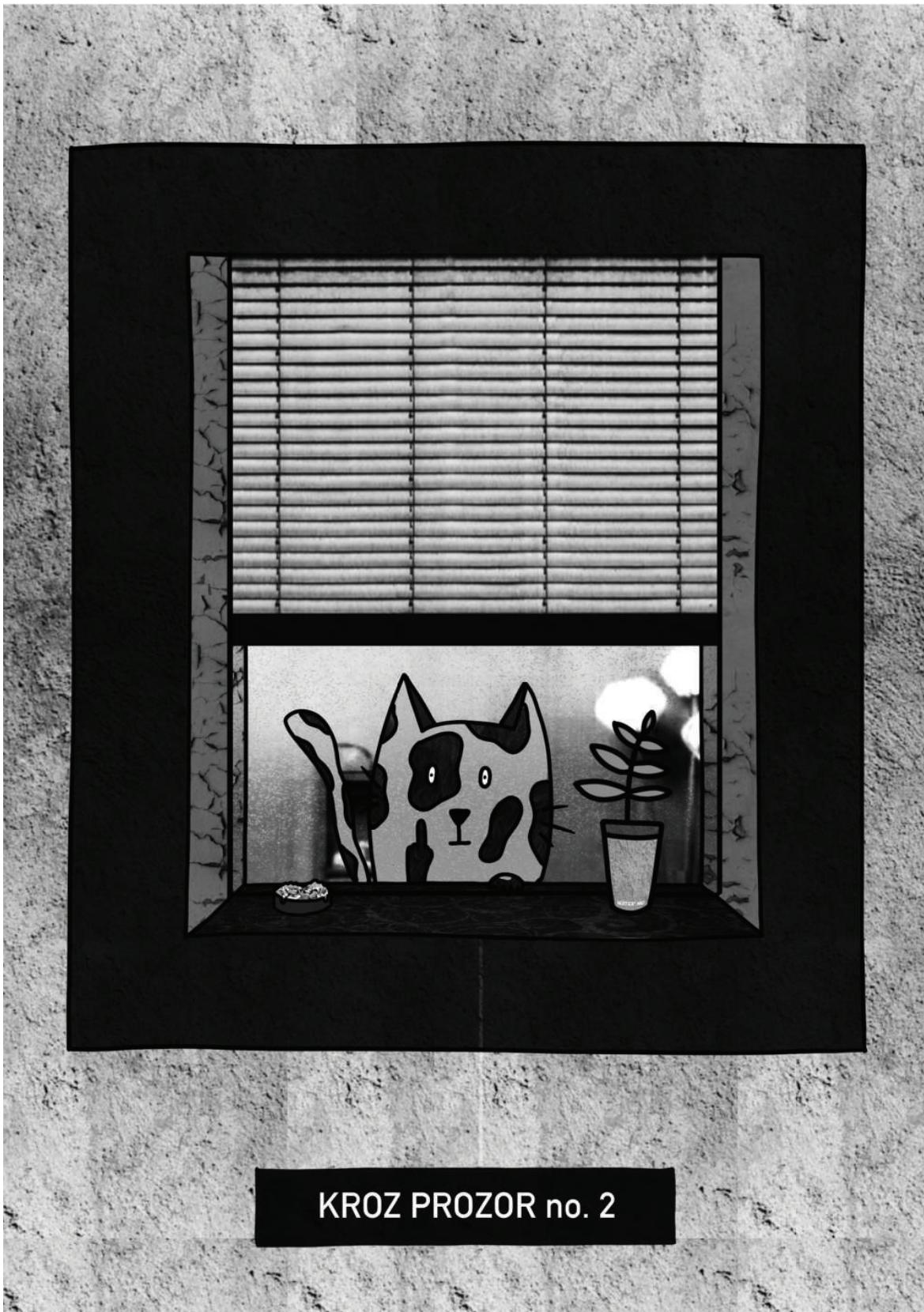
Politkolesarka

Ženska doma, ženska na ulici.
Skozi kuhinjo vstopam v
revolucijo.
Spoštovanje razdalje me ne
ustavi.
Maska me ne bo utišala.
Moj prostor je v uporu.

- pet stavčni upor

Policijo dol z ulic, ustrahovanje
jemlje mi življenje.
Organiziran nadzor v legalizaciji
nasilja, me vabi v upor.
Skozi masko prodiram zvok
svetlobe,
pod njo nadaljnje produciram svoj
nasmeh.
Srce ostaja vedno moje.

Teja

KROZ PROZOR no. 2

"Druga runda"
@rastr_lab

"Moj upor je golo telo. Telo svobode, ki kljubuje omejitvam seksizma, zatrnosti in normalizira vulgarnost in opolzkost."

Lenča Malec

Šid (game)

Sloji oblek v ledeno mrzlem Šidu.
Sloji čustev, hrepenenja, krivde,
nemoči.
Policijsko nasilje vsepovsod, v
odnosih, na zemlji, na obrazih.
Humor prekriva rane.
Ponoči tvoj pirs ropota v mojih
ustih.
Nisva sami v sobi, zato slišim
njegov odmev.
V pekarni 14. februarja 2018 naju
prodajalka vpraša, če sva
zaljubljeni.
Zaljubljenost je moj pogum v igri
trdnjave Evrope.
Peljemo lahko le tri osebe, igra pa
jih na stotine.
V toplem domačem skvotu
praznujemo s tovariši, ki zmagajo.
Šid postane naše življenje,
zapre nas v trdnjavu iz katere ni
izhoda.

Jelka Zorn

	BLAVNI GOVOREC NA PETOVNI PROTESTIH	RINUO = DUŠNOST	LEVEL IN DEBATE V PARLAMENTU	"OJEBI", KRAJEV	OZNAKA ZA IRSKI PUNT	PANDOGA, KI NE ZANIMA NAPROTIVNIK SG IN MATK	MORALNA NAČELA	JAZ, ANG.			STAN IN ?	MATERIAL, ODLICEN ZA IZDELAN TRANSPAREN		"FACIE INSTA" (I GEN)	"BOJ" V LJUBLJANSKEM SLENCU
GESLO:									NEZAKONIT ODVZEM PREHAJENJA →	VSE V REDU →			FILOFAKS MILENIJSKI IZRAS ZA PARTNERKOJA		
SREDIŠČE									SRAMNE USTINICE USTANOVILA ZA FRODE						STARO IME ZA IRSKO
NAVJE			KIT. PESNIČ ZHAO CHAO → → →					ONEMO = GOČANJE							
ZLENIČ GPR. ENO ERKO V "UDR.")				NOVI SAD			IZRJEZ NESTV NJAVA (MIN)								
51 Z RIMSK. STEVIKLAMI		NIGERIJSKO LIJUDSTVO			EDOČ PODUPNUJE EURISTIČENI		ZNAKMA TRACTORJEV								
FONSIJA		UMA THURMAN				VERAJINSKA DOMENČESA KONČENICA ↓						INTELEKTU = ALINA PLAVICA ↓			ŽANR EL. GLASBE — FI ↓
	UBOI ROMERJNE OSEBE, NA POLITIKA							CELJE →				VRSTA AFRIŠKIH ANTILOP →			

SOS.SUS.AF

besedilo: Alina Špan

ilustracija: Nina Šafranko

FRESH

SMELL OF OPPRESSION

fresh: different
(adj) recent, cool air,
natural air,
clean, not tired, not salty/
too confident, good

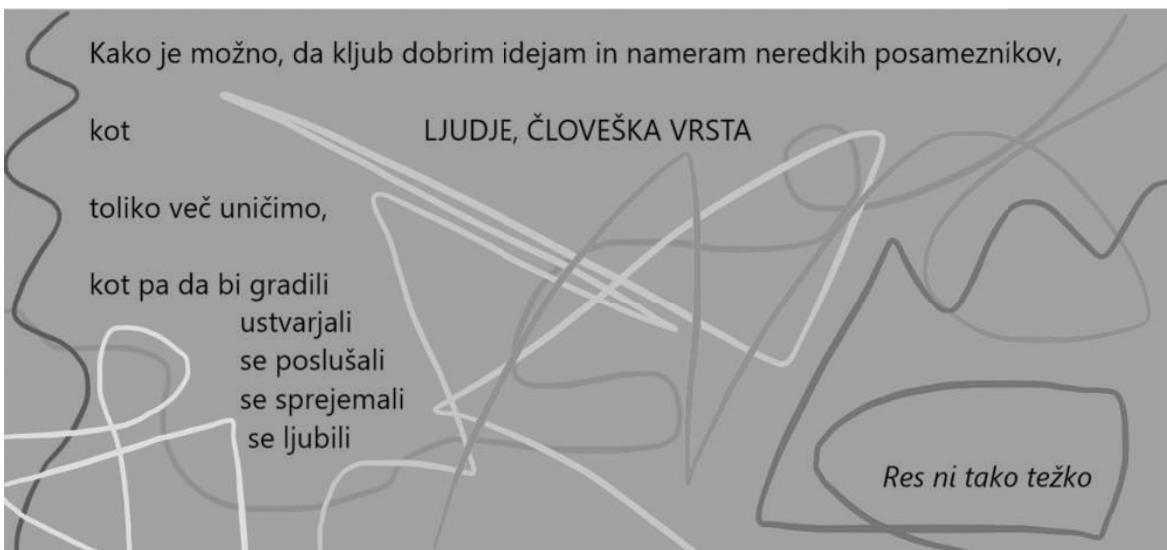
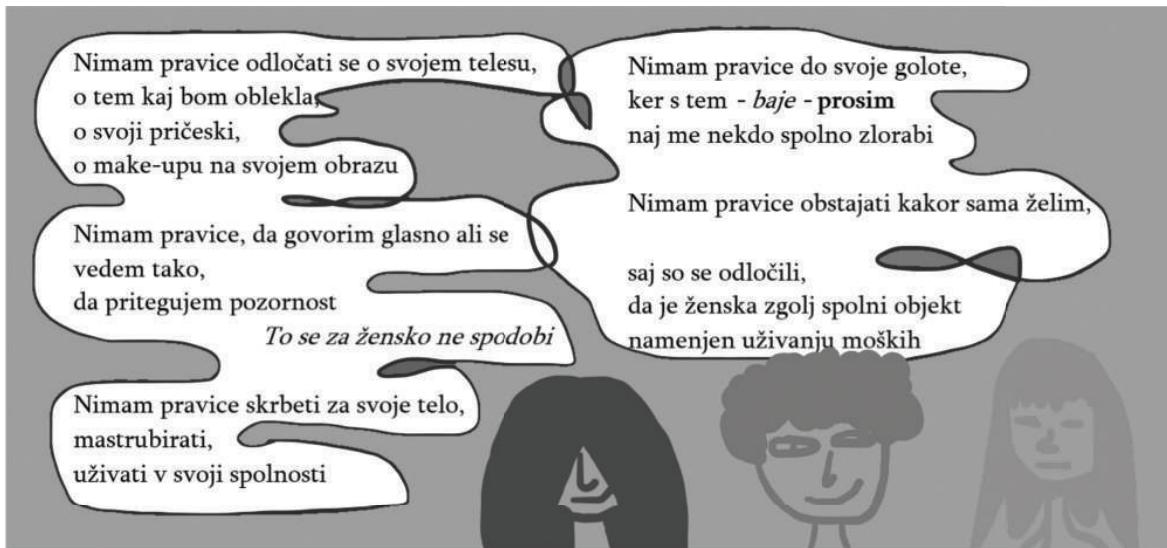
discreet:
(adj) careful, not to cause
embarrassment or attract
too much attention or attract
by keeping something secret.

DISCREET

FEELING OF INEQUALITY

Klara Kracina

Gaja E. Jakopin

Gen Z

Sem otrok tehnologije,
Moja glava je kvadratna, oči polne
številk, všečkov, tvitov in
svetovnih novic.
novic o koncu sveta,

novic o novem bombardiranju,
novic o umorih, prevarah, ropih,
nacistih.

Sem otrok generacije Z.

Nisem čisto prepričana, kaj pomeni Z,
Zadnja črka, ker smo morda zadnja
generacija
utrujeni pri dvajsetih, kot da živimo
že večno

želimo videti konec,
konec korupcije, konec te grozne
nočne more
v kateri smo se znašli nehote,
kot bi nas kdo vzel in vrgel v vreli
kotel

Toda v nas je še nekaj boja, mi
bi naj bili mladi in živelji svobodno
in leteli visoko, ne obstali v tem blatu
do kolen,
če je v nas ostalo nekaj življenja, je
ostal tudi boj.

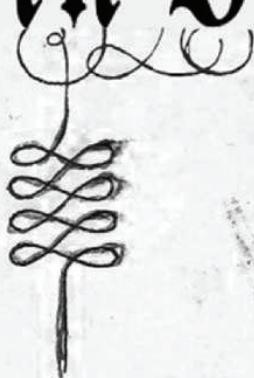
In miru ne bo, dokler se ne bomo
naučili plavati
v vremem kotlu,
grizli bomo, neusmiljeno, do kosti,
dokler ne bomo videli padca sistema
ne bomo počivali
ne še.

Lotti

Buch

Zvitko in Vaško

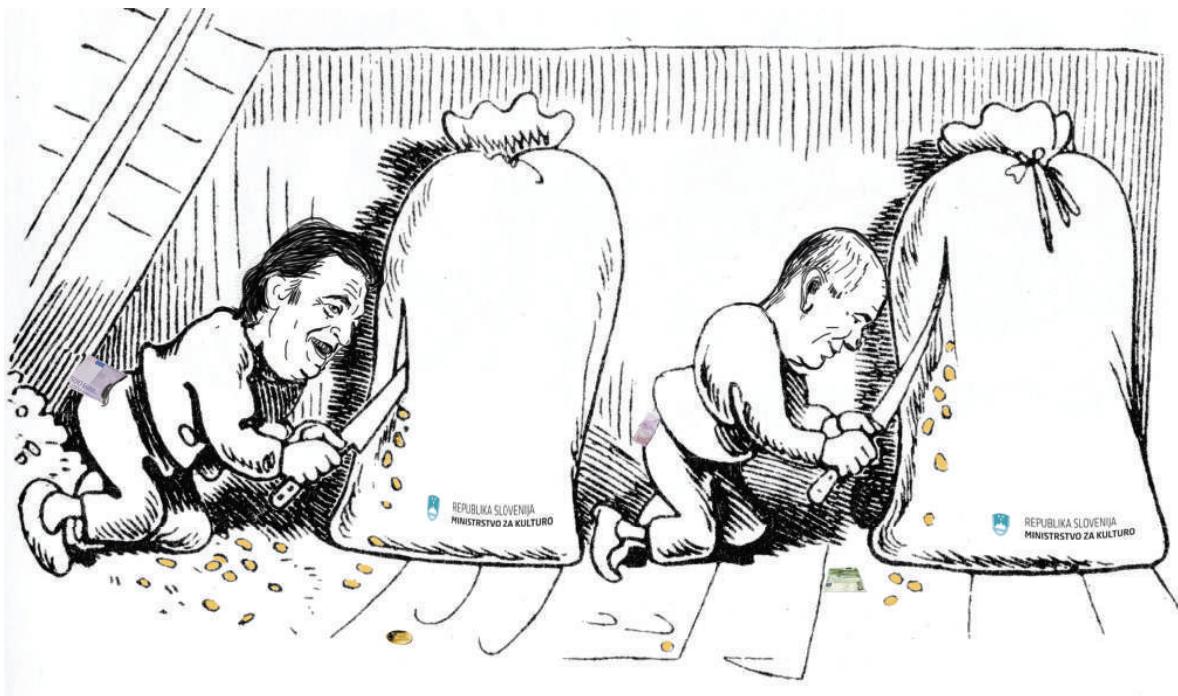

Ova poredna sasta
sedem potegavščin

To je prava svinjarija,
kaj počenja Janševija,
tak je Tvitko vražji sin;
Vasko pa prav tak capin;
mar bi ljudstvo spoštovala,
kaj želijo, poslušala,
onadva se pa režita,
figo ljudstvu zdaj molita.

Za različna paglavstva
sta kar brž pripravjena!
Zdaj ko moč v rokah imata,
vsepovprek svinjata -
onim sta denar ukradla,
druge mečeta iz hiše,
tretjim pa samo grozita –
za ljudi sploh ne skrbita...

Tvitko lumperijo snuje,
Vasko ga pa podpihuje,
že imata grd načrt,
malho keša za kulturo
bosta ukradla še to uro,
Vasko šel bo kar za šank,
Tvitko pa bo kupil tank!

Malčki, pridno se učite
in spodobno govorite,
ker splet del sveta postal je,
objavljajte prijazne tvite.

Družba je lahko uspešna,
če premore učenjake,
če smo med seboj prijazni
ne pa od sovraštva blazni.

Za tovrstnih sort potrebe,
imamo pametne osebe.
Tvitku in Vasku pa seveda,
pamet kar močno preseda,
kdor živi le za norosti,
temu ni do učenosti.

Na Metelkovi je hiša,
kjer veliko takšnih biva,
ki jim učenost ni tuja,
Tvitko pa se strašno kuja:

»nehaj mislit s svojo glavo,
to ni zdravo za državo«

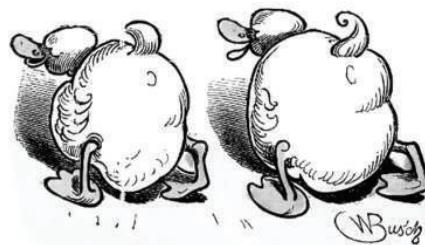
Vasko odloži kozarec
Vstane, sede in zavpije:
»Tvitko hoče svoj muzej!
Vsi NVO ven in to čimprej!«

Od marca 2020 Ministrstvo za kulturo ne sprejema protikoronskih ukrepov na področju kulture, deluje netransparentno in je neodzivno pri dialogu s sektorjem, arogantno marginalizira kritično kulturno in umetnostno produkcijo, izseljuje NVO organizacije z naslova Metelkova 6, samozaposlenim od marca do oktobra 2020 ne izdaja odločb, vrši notranje pritiske na strokovne komisije, menja pravilnike o strokovnih komisijah, politično kadruje v državnih institucijah, spreminja ustavnove akte institucij, šele oktobra izda podatke o financiranju projektov za leto 2020, filmu sprosti le 16% sredstev dodeljenih na podlagi pogodb za leto 2020, menja komisije Prešernovih nagrad s svojimi kadri, zaposluje Damjana Damjanoviča, Barbaro Drnač, Alenko Gotar, Ifigenijo Fridl Jarc, Mitjo Iršiča, Mira Petka in tem podobne ter upokojenega profesorja Vaska Simonitija.

Paglavci vsega sveta –
Le nikar kot onadva!

"Tvitko in Vasko"
besedilo in ilustracije: VB&PG

Orlando Lapkovski

Pritrdila bi si tvoja moda na svoje hlačnice,
ne iz nekega funkcionalnega razloga,
zanimala me bolj samo kako se jih čuti
kako je imeti, bingljajoče s telesa,
dve vrečki kože in celic.

Verjetno enako zanimivo, kot ostale stvari.
Eva mi pravi, da sem rasistka in morda ima prav.
Vsi slovenci smo, priznjamo si, do neke mere rasisti.
Nenamereno, ampak 'čefur' se meče naokoli, kot da ni nič
in še vedno imam prijateljice, ki rečejo

'Ampak če je statistično dokazano da oni delajo več zločinov...'

Vsi to vejo... iz lastnih izkušenj...'

Karnekaj.

Sanjam o možnih romanah, ki bi jih lahko imela s pokončnimi, visokimi puncami. Bruha se mi že; od hrane, od zooma, od ameriških volitev,
od Janše, od stalnega monologa v glavi;
kaj bo s svetom, ali protesti res kaj pomagajo, kako priti do prestrukturiranja sistema, kaj sploh veš o anarhiji, ali se bomo sploh kdaj lahko zares rešili potrošniške ideologije, kaj dfak se naredi s temi korporacijami... ali bo... ali bo sploh vse v redu?

Najbrž ne. Enega starega gospoda sem srečala pred knjižnico,
ki je svoji vnukinja razlagala, da zaradi korone v Sloveniji umre 25 ljudi na dan. Danes nisem naredila nič.

No, zjutraj sem se jokala, ker v seriji, ki jo gledam moj najljubši lezbični par ne konča skupaj.
Tako težko sem se jokala, hlipanje na glas in vse.

Zaman iščem upanje.

Vsaj tako se mi včasih zgodi.

In če je tema upor; moram iskreno priznati, da ne vem če ga imam v sebi.

V resnici se počutim, kot da nimam izbire.

Dogodki se bodo iztekli kakor se bodo,
jaz bom po svojih najboljših močeh (ki niso kaj prida)
poskušala se vsemu v kar verjamem postaviti v bran.

Morda pa je moja percepcija napačna - upor dojemam, kot napad.

Vse, kar pa sem trenutno sposobna narediti je nekaj, kar si jaz predstavljam v svoji glavi, kot krog ljudi okoli nečesa, kar nam je sveto (npr. ogenj demokracije)
in kako se primemo za roke in ne pustimo ničemur da pride blizu.

Vmes pa si kaj pojemo - to bi bilo kar lepo.

Tako nekako, kot branijo v ZDA osebe, ki gredo delat splav, pred nasprotniki pravice do splava.

Jezik je pomemben.

Upor pomeni veliko.

Za primer uporabe besede upor v SSKJ-ju uporabijo stavek 'Zlomiti otrokov upor'.

Upor pomeni stati proti nečemu.

Upor je v resnici vse kar še lahko naredim.

Točno tako se počutim:

Kot hlod, ki poskuša zaustaviti reko.

Tudi ležim na postelji kot hlod, ko to pišem.

Želim si, da bi bilo vse enostavnejše, želim si, da bi bila srečna. Do takrat pa: veliko hlodov lahko naredi jez. In jez preusmeri tok reke.

Feministične demonstracije na Prešercu

Avtonomne ženske skupine (Kassandra, Ženska svetovalnica, Modra in Prenner klub), ki so delovale v ženskem centru na Metelkovi (stavba Lovci), so v 1990. letih več let zaporedoma organizirale demonstracije ob 25. novembру – mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami.

Mojca Urek

Plesanje kot protest v Sloveniji ni mogoče. A je toliko bolj nujno.

1

Emma Goldman ni izrekla ali objavila besed, s katerimi se je vpisala v zgodovino, bolj kot z likom in delom. Ženska. Anarhistka in feministka. Zgodovina jo je odrinila na rob, dvojno, bila je zagrzeno kritična do prvega vala feminizma, v središče jo je postavil šele drugi val feminizma. Feministična zgodovina je bila v presečišču z mirovniško zgodovino, gibanja, ki so tistega dne organizirala ulično praznovanje ob sporazumu, ki bo končal vietnamsko morijo, so iskala geslo. Revolucije ne bo na televiziji, je rekel pesnik, in gibanja so jo prenesla na priponke in ponesla v zgodovino. Če ne morem plesati, nočem biti v vaši revoluciji. Navedek brez navednic. Emma nikoli ni izrekla ali objavila besed, s katerimi se je vpisala v zgodovino kot meme. Kar je izrekla in ob koncu življenja objavila v svoji biografiji, je ugovor na ugovor, ogorčen, da njeno plesanje škodi skupnemu boju in cilju. Sredi uličnega ravanja, v katerega je preraslo ulično agitiranje tistega dne, jo je bratranec dolgoletnega prijatelja in ljubimca oštreljal, da plesanje, ta neresnost, razuzdanost, ne pritiče njenemu liku in delu. Emma je vedela, da je enačaj med plesanjem in neresnostjo, razuzdanostjo lažen, da je izvzemanje plesanja iz skupnega boja in cilja zgrešeno. Emma je vedela, da je plesanje forma boja in cilja, forma utelešenega protesta in svobode. Emma je vedela.

2

Avtoritarna oblast bo izrabila epidemijo za politični obračun s protestom kot državljansko opozicijo. Namesto političnega reševanja epidemije bo izrabila epidemijo za politično spodkopavanje demokracije. Avtoritarna oblast je politični algoritem, z zgodovinsko ironijo. A demokratično sredino in tisto levo od sredine, pogojno demokratično, pogojno sredino, avtoritarna oblast vselej presenetli in čudi, dvojno, bolj ko jo neoliberalno (ne)posredno omogoča, legitimizira, normalizira, bolj jo presenetli in čudi. Avtoritarna oblast ne bere doktrine šoka, živi jo. O zdravstvenem algoritmu. Epidemija je zasnova pandemije. Nacionalna, nacionalistična oblast bo spregledala to razsežnost, meje njenega ozemlja so meje njenega sveta, spregledala bo tisti 'pan' in 'demos', vse ljudstvo oz. vsi ljudje ji nikoli niso šli v koncept. Avtoritarna oblast bo spregledala epidemijo kot razsežnost, kot je 'nad' demokratičnim redom in obenem 'izven' njega, je 'nad' epidemijo in obenem 'izven' nje, epidemije ni, dokler je ne razglasli. Podvojitev. Izredne razmere v izrednih razmerah. Vzpostavitev politično izrednega kot zdravstveno rednega, protidemokratičnega reda kot reda. Instrumentalizacija epidemije za spodkopavanje protesta kot državljanske opozicije proti spodkopavanju demokracije. Protesta kot poslednjega instituta, instituta, ki se 'zapre' poslednji, čeprav je zdravstvena kriza. Dvojna zanka. Forma protesta, ko pandemija omejuje množico, (samo)omejevanje življenja je solidarnost z življenjem drugih, bližnjih, ranljivih, in ko politika omejuje ljudstvo. Forma protesta, ko protest ni mogoč, dvojno, a je toliko bolj nujen. Odgovorna forma, odgovorna do pandemije in obenem demokracije.

3

To ni bil prvi protest Alternative za Nemčijo. Protest proti kanclerki, beguncem, islamu, tujcem, drseči označevalcu, ki zdrsne, proti demokraciji kot odprtji družbi. Protest za Nemčijo, tradicijo, Nemce, vero, drseči označevalcu, ki zdrsne, za Nemčijo tradicije, vero Nemcev, tradicijo Nemčije tradicije, Nemce vere Nemcev, Nemčijo tradicije vere Nemcev vere, Nemčijo Nemcev tradicije vere Nemcev Nemčije, za rasizem, čeprav brez rase, za seksizem, čeprav brez sekса. Proti družbeno drugim, za ksenofobijo.

za seksizem, čeprav brez seksa. Proti družbeno drugim, za ksenofobijo. To ni bil prvi protest Alternative. Čez dve leti jo bodo sredi pandemije dopolnjevale, izpopolnjevale druge 'alternative'. Teorije zarote, le da tokrat zarota ne bo samo zarota oblasti in družbeno drugih, tokrat bo zarota zarota oblasti, vseh avtoritet, družbeno drugih, vse družbe, realnosti, drseči označevalec, ki zdrsne. V nečem je bil to vseeno prvi protest, to je bil prvi poskus Alternative, da proizvede množico, da množica proizvede ljudstvo, narod. Protest tistega dne je proizvedel množico, regionalno, spolno, generacijsko, tudi razredno mešano, najbolj številno množico desnice, skrajne desnice v povojni Nemčiji, čeprav za polovico manjšo od pričakovane, pet tisoč. Ljudstva, naroda si ta množica ni prilastila, onkraj Brandenburških vrat je bila množica, politično, spolno, generacijsko, rasno, nacionalno, tudi razredno raznolika, bolj številna od najbolj številne množice, policija: petindvajset tisoč, protest proti protestu: dvakrat ali trikrat več. Množica se je vzpostavila in zoperstavila kot ljudstvo, proti njegovi instrumentalizaciji in redukciji. Vzpostavila in zoperstavila se je s klubsko glasbo, house in techno glasbo, in plesanjem. Geslo. 'Z basi nad Alternativo za Nemčijo'. Nad, ne samo proti, ne samo preglasiti, utišati. Protest proti protestu je imel podporni protest na reki, prav tako s klubsko glasbo in plesanjem. Protest proti protestu onkraj Brandenburških vrat, na simbolnem kraju, kraju 'parade', je mobilizirala, organizirala klubska mreža queer skupnosti. To mesto je mesto zgodovinskega spomina, spomina kot opomina, ve, da je klubsko zgodovinsko queer, dvojno, črnsko oz. latinsko in razredno, ve, da če niso svobodni vsi, ni svoboden nihče. Svoboda je glagol, je rekel pesnik. Osebno je politično, je rekla feministka. Klubsko, plesno je queer. Klubsko, plesno je politično. Politično je politično. Radikalna demokracija.

4

Larry Levan ni posvojil oznake 'underground'. Njegov underground je bil underground brez znaka, znamke 'underground', vzpostavljal je referenco, referenco, ki bo z množico, množičnostjo vzpostavila mainstream, mainstream, na ozadju katerega se bo underground vzvratno vzpostavil kot underground. Hegel v klubu. Larry je več kot desetletje soustvarjal idiom kluba, klubskosti, ki bo z množico, množičnostjo v pol stoletja prerasel v paradigma. V sistem oz. industrijo, ki bo del sistema in industrije. Larry je sorazvijal idiom, ki je bil 'izven', a naj je bil še tako idiomatski, politični ekonomiji znaka, znamke ni mogel ubežati. Kakor ne dodajanju ali odvzemanju vrednosti, utajevanju, pozabljjanju, odkrivanju, prilaščanju njegove črnske oz. latinske, queer in razredne zgodovine. Apropriacija, komodifikacija, 'whitewashing', 'straighwashing' in kar je programov. Proti ikonoklazmu, Larry je bil pravi človek na pravem kraju ob pravem času, ostalo je zgodovina, prepoznał je moment kot zgodovinski in ga vzpostavil kot zgodovinski moment. Nova kakšnost kluba, klubskosti ni bila toliko v novosti, kolikor v kakšnosti. Gesamtklubwerk. Didzej kot kurator in obenem ustvarjalec glasbe se je vzpostavil ob koncu šestdesetih. Z 'mešanjem'. Klub kot rezidencia, stalni naslov ali stalno bivališče, in didzej kot kurator, ustvarjalec in obenem režiser ne samo glasbe, temveč dogodka, izkustva v njegovi materialnosti in obenem sublimnosti se je vzpostavil ob začetku sedemdesetih. Larry je posvojil zgodovino in jo soustvarjal, sorazvijal v desetletju Paradise Garage. Klubu, ki je bil ne samo prostor, temveč arhitektura, garaža, garažna hiša, dobesedno, struktura z razsežnostjo. Razsežnost bo proizvedla ne samo črnsko oz. latinsko, queer občinstvo, temveč množico. In Larry, kurator, ustvarjalec in obenem režiser bo ob 'garažni' disco glasbi, zasnovi house in techno glasbe, proizvedel ne samo množico, temveč skupnost, in skupnost bo proizvedla gibanje. Zgodovina klubske glasbe in plesanja je zgodovina množice, skupnosti, gibanja, zgodovina afektov, družbene koreografije, dramaturgije. Desetletje pred desetletjem Paradise Garage je bil Stonewall. Stonewall je bil upor. Pred uporom je bila prepoved, kriminalizacija občevanja, v več pomenih, ki ni bilo normativno, v več pomenih.

Queer ni imel pravice do občega. Občevanje je bilo upor pred uporom. Plesanje je bilo upor pred uporom. Klubsko, plesno je queer. Klubsko, plesno je politično.

5

Potencial, vzporedna realnost. Pred parlamentom množica križcev, dva metra razdalje. Na križcih množica, dva metra razdalje. Klubska glasba in plesanje kot forma protesta, odgovorna forma, odgovorna do pandemije in demokracije obenem. Množica proizvede ljudstvo. Klubska glasba in plesanje proizvede skupnost. Skupnost proizvede gibanje. Gibanje množico. Množica ljudstvo. Hermenevtika v krogu, dva metra razdalje. Plesanje na kraju, ki se iznika komodifikaciji plesanja v klubu. Spontana koreografija, dramaturgija na mestu, dva metra razdalje. Koreografija, dramaturgija, ki se iznika običajni spontani protestni oz. državljanski koreografiji, dramaturgiji, ki se iznika režimu policije, policijskemu režimu in registru nasilja, policijskega in državljanskega nasilja. Kratek stik v režimu, registru, redu, suspenz, dva metra razdalje. Potencial, vzporedna realnost. Ko bi bila množica. Ko bi množica proizvedla ljudstvo. Ko bi osebno bilo politično. Ko bi bil zgodovinski spomin, spomin kot opomin. Ko bi klubsko, plesno bilo queer. Ko bi klubsko, plesno bilo politično. Ko bi bila forma odgovorna. Ko bi bila forma. Ko bi estetsko bilo politično. Slepa pega, slep konsenz: da je umetniška strategija kot strategija protesta vselej že estetizacija političnega, ne političnost estetskega. Emma Goldman je vedela. Emma je vedela.

Plesanje kot protest v Sloveniji ni mogoče. A je toliko bolj nujno.

Dražen Dragojević

Dražen Dragojević

Dražen Dragojević

Living a double life

I don't really know how to start this, so I'll just ramble away.

I am a 23-year-old cisgender queer woman, just about to finish my law studies in Ljubljana, Slovenia. I have spastic cerebral palsy, 4th stage, and need assistance with just about every single activity. I identify as 'not straight'. I choose not to limit myself with any of the letters in the acronym of the LGBT+ community, because doing so fills me with a level of anxiety I really can't describe. That's because I've never been good with fitting into a box, be it due to my handicap or my sexual orientation. Identifying myself with any of the letters has always made me feel as if I needed to live up to an unattainable standard. After years of soul searching, I decided to let go of societal expectations of what I should be. But let me start at the beginning.

I've been wheelchair bound since birth and I've grown up having to fight the preconception of what makes a handicapped person. I guess the generic idea is that a person with a disability is someone who sits in a chair in oversize clothes (because these are of course the easiest to put on), who is uneducated, has no prospects, no longing for beauty and absolutely no desire for sex. You won't be surprised to hear me say I wasn't like that.

From a very young age I followed all the fashion trends, I spent most of my time hanging out with friends, who were of course not handicapped like me. I was a straight-A student, naturally curious about everything and everyone around me. I never left the house without make-up on and snug trendy clothes. I also watched what I ate, because I felt that letting myself eat what I wanted would ultimately only make me fit the bill of the archetypal handicapped person that the society has tried so hard to pin on me. And so began my year-long battle with depression, anxiety and anorexia. One I can't be sure will ever cease or pause.

At about 18 I finally came to terms with my handicap and I stopped obsessing about how to convince other people that I was normal. I also became an activist for the rights of people with disabilities, or as I prefer it, different abilities. I moved out of my parents' house and started studying law. During my teenage years I only liked or "dated" cis straight men, but after I'd moved out and begun living on my own, and broke free from my homophobic family, I met somebody who changed my outlook forever. I fell in love with a nonbinary person, so I finally had to face up to one fact – that there is absolutely nothing normal about me. I'm OK with this today, but things were a lot different just a few years back. We ended up having a really intense conversation, myself and the person for whom I had all those unresolved, unexplained feelings, but in the aftermath I spent some six months crying, self-doubting, self-harming and hiding. I was buried deep in the straight closet, but nothing was ever going to be the same.

After that episode I came to terms with my sexuality, but only privately, and it was honestly a lot easier than coming to terms with my handicap (or maybe because of that). Well if you can be a unicorn, you can be a double unicorn, too, right? When it comes to my friends and my family I came out very selectively. I was keenly aware of the stereotype that people with disabilities are extremely asexual beings, devoid of any carnal desire. Convincing others that I'm a straight woman was hard enough, but having them accept that I'm not straight was mission impossible. The upshot was that I only came out to a few friends, who I was sure would be supportive and wouldn't doubt my true feelings, because I simply didn't have the energy or the means to make others change their minds.

Let's be honest, I barely managed to convince myself of it, struggling to fend off the incessant hum of the society repeating, "You can't be queer, you're handicapped". So, I kept on living my selective closeted existence. I even started volunteering at a legal clinic set up to help queer youth.

But then, about a year ago and without a warning, my life almost fell into pieces. In September 2018, I went on an Erasmus+ student exchange to Belgium. It was supposed to be one of the best experiences in my life, but it turned out to be nothing short of a nightmare. Read on. The local caregivers who were supposed to help me get on with my daily life simply didn't bother. I spent three months in Belgium and the care I received was so stellar that on some days I was left without food, I was left in bed or in pain, I was unable to go to the bathroom and I was just plainly disrespected as a human being.

I returned home in December. Fun fact, tomorrow will be exactly one year since the ordeal. I subsequently developed severe PTSD, so I turned to the LGBT+ NGO where I was volunteering. I was expecting to be welcomed with open arms. Surely, people who've experienced discrimination first hand would know better than to discriminate, right? Sadly, that wasn't the case. I still wore my hair long back then, and a feminine look has always been a vital part of my identity. Also, as a handicitable activist, I would never miss a chance to speak my mind when it came to accessibility and the rights of people with disabilities. Needless to say, my attitude and I didn't go down well with the NGO. I was always looked down upon when I spoke up. When I asked for an accessibility ramp, they simply ignored me. I stopped dressing femininely and I was always conscious about wearing too much make-up, or showing up for a meeting in a dress - because apparently dresses are not queer enough. But that didn't work. At one point I realised I was no longer standing for what I believed in. So, I went into another closet, a handicitable one. Trying to shut down a part of my identity took a toll on my mental health. I thought about leaving LGBT+ activism and just locking that part of me away. Honestly, this would have been easier than to hide my handicap.

But then on day - purely by chance - I found myself at the London pride parade. I can't explain my feeling when, about 10 minutes into the parade, I saw handicitable queer people there, being out and proud and accepted for everything they are. I started to count them, but I stopped at 100.

For the first time I felt lost in the crowd, but at the same time, I have never felt more seen. It was, honestly, the best moment of my existence. That's when I decided I can't give up activism just because others feel I should. First of all, for me, because hiding away in a dark corner has never helped. And secondly, for all the other handicitable queer people, who will come after me, and maybe seeing me, owning every single part of myself, will help them deal with it all, just a little bit. That's all I can ask for.

To finish off, even whilst sat down, I will always stand out in a crowd. It's always going to be hard living in two separate worlds, where people don't completely accept my truth for what it is in all its complexity. I will always feel a little bit alone everywhere I go, but maybe that's the beauty of it. Wherever I go, I get to dance to the beat of my own drum, making up rules as I go along.

Neja

**DIGNITY
NOT
SHAME**

Meta Mežan

Sonet o jamrajočem janšizmu
(poletje)

Vodja, protestno geslo nápak
bravši
(vedé, kakopak), »da mu smrt
grozil!«
ponavlja, solznožalostnih oči,
na svoje se pravice sklicevavši.
Pa naj zato se državljanka grize?
Kdo pa bi vedel, da predsednik
vlade,
ki sam tako rad vsepoveprek
napade,
ne loči, kaj oseba je, kaj -izem,
in da njegova duša, ki si dá
na twitterju sicer prav rada duška,
v resnici je iz mehkega testa,
in da takoj zajamra: »lejte, buška!«
Morda pa bi bilo za vse najlaže,
če hrbet narodu čim prej pokaže,
in se odpravi – vse za domovino –
čim preje v penzijo – v zgodovino.

Prekocuhinja Prekucuhinja

Utrinek iz uporniško rekreacijske akcije Pelji transparent na sprehod na Poti spominov in tovarištva (PST), Ljubljana, 31. 10. 2020

Fotografija: Željko Stevanić

Pozdrav vladi iz Ljubljane - "Najlepšega mesta na svetu", 30. 10. 2020

Fotografija: Janez Zalaznik

AK

She's mine.

She's beyond lesbian
fetishizing & associated
men gaze;
beyond relative's ultimate
assumptions of a husband;
beyond society's disregard
of my bisexuality as
a woman.

She's mine.

Ajda Kovač

Jst bi te zdaj srecal

Zdaj, ko je korona?

Jst bi v zivo

Zdaj ko je Korona? Kako pa
seksaš z masko? A ni
muteč?

Lohk z masko

Lohk brez

Vse se da

Imam boljšo idejo, dajva, kar
na intenzivnih oddelki se
dobiti.

"Dialogi"
Lea Aymard

Branje ustave v policijskem spremstvu na ograjenem Trgu republike.

Ljubljana, 9. junij 2020.

Fotografija: Borut Krajnc, Mladina

Tehnologije upora: destabilizacija normativnih spolnih sistemov v jeziku

Poststrukturalistična feminističarka Teresa de Lauretis je v svojem delu Technologies of Gender (1987), izhajajoč iz Althusserjeve teorije ideoološke interpelacije, razvila pojmovanje spola kot (samo)reprezentacije.

Raziskovalke_ci in aktivistke_i, ki pri svojem delu upoštevajo njen koncept tehnologije spola, prepoznavajo jezik kot enega od ključnih mehanizmov, s katerimi se proizvaja in krepi spolna normativnost, obenem pa stigmatizirata spolna raznolikost in nekonformizem. Pri tem lahko celo deli besed, kot so spolno zaznamovane glagolske končnice (hodil hodila), delujejo kot tehnologije, ki proizvajajo simbolni družbeni red, utemeljen na spolnem binarizmu, tj. spolno zaznamovane glagolske končnice proizvajajo spolni binarizem kot sistemski in kulturni mehanizem družbenega reda. Zdi se, da slovenčina, ki - kadar se nanašamo na osebe - dopušča izbiro med oblikami za ženski in moški slovnični spol, zahteva od govork_cev, da vsaki osebi, o kateri oz. s katero govorijo, pripšejo binarni spol.

Spolno nebinarne osebe se tako dnevno soočajo s pripisovanjem spola, ki ni v skladu s spolno identitetom, s katero se identificirajo (nanašanje na spolno nebinarne osebe s spolno zaznamovanimi jezikovnimi oblikami, kot so oblike naslavljanja ali spolno zaznamovane slovnične oblike, ki spodbavajo njihove spolne identitete), in čustvena bolečina, ki jo pri tem doživljajo, je njihova široko deljena izkušnja. Upor proti obstoječim družbenim razmerjem moči spolnega reda se zato delno dogaja tudi na ravni jezika - tako z vidika jezikovne rabe kakor jezikovnih reprezentacij. Sociokulturne tehnologije spola ljudem nenehno vsiljujejo binarni spol in usmerjajo tudi naše miselne strukture, zato oblikovanje novih jezikovnih praks, ki bodo omogočile jezikovni in obenem družbeni obstoj pluralnosti spolov, pomembno izizza obstoječi status quo. Kot učinkovite za ustvarjanje vključujočega okolja se kažejo denimo naslednje smernice:

- jezik lahko uporabljamo kreativno;
- spolna identiteta je dialoški konstrukt, zato naj jezikovna reprezentacija drugih oseb ne bo samodejna, ampak reflektivna in odgovorna - za vsako osebo je vitalnega pomena, da je prepoznana v jeziku in z jezikom;
- spoštujmo jezikovne izbire oseb, s katerimi vstopamo v interakcijo; izmenjujoča raba oblik za ženski in moški slovnični spol ni slovnična napaka, ampak sredstvo destabilizacije normativnih spolnih sistemov;
- na življenja, varnost in splošno dobrobit transspolnih oseb v veliki meri vpliva prepoznavanje, ki ga izkusijo skozi jezik sogovork_cev;
- podprtaj odpira prostor pluralnosti spolov in potrjuje legitimnost spolno nebinarnih oseb;
- šele ko so posameznice_ki jezikovno vidne_i, postanejo enakopravne_i udeleženke_i konverzacije.

Jezikovna subverzija, ki bo omogočila radikalne možnosti obstoja pluralnosti spolov, pa je možna le, če odpremo prostor refleksiji političnih implikacij lastnih jezikovnih praks.

GOVARD

1984

Ulice so naše!

Jara vlada

Prešerna nism, mej pa dobra vola,
čeprov večkatov sonce drek
obsije,
ne pstim da zasmrdi mn s poezije
kar woče me naučit žiulena šola.

Je že tuko, de nism vešča stola
dab kleklowa v soneth litanije,
kuko se wona na vse to poščije,
da gartlc letas pohn mam fržola.

Kmetic ne mara štampa za
objavo,
gluhí so mnogi bli za špraho žene,
čeprov v modrosti prt so vtkale
spravo.

Nad nim tišejo ukp glavé učene,
kam bi pelale mwado nam državo
po obvoznci čez nive pognojene.

Tanja Matijašević

Nisi punca ane?

Sem punca. Misliš, da sem moški, ker vidiš, da imam penis. To že ne pomeni, da sem kdakoli bila moški. A ne poznaš transpolnih oseb???

Kje pa ti živiš?

No samo opozorilo. Če se odločiš še enkrat mi prepisati spol zaradi tvoji ignorance te blokiram. Asva zmenjena?

Poznam to

Oprosti ni mi to vsec

Ne rabiš nič naročiti, če ne želiš, ni noben zamere.

Lep večer 😊

Hvala

Jaz si ful zelim kako punco za tko

Sex

Poznas kasno

Jaz. Delam srečanje

Imas kasno punco zame

Lepo suho

Imas

Oz poznas

Ne.

Imas vsaj kaki stik bibse sam zmenil

Sem zelo ok fant

SAT AT 18:43

Joj. Lahko nehaš prosim? A ko greš v pekarno in rečeš, da tega kruha ne ješ pol tudi vprašaš, kje je boljša pekarna okrog???

Oprosti

A mi poslejs eno slikico tko golo da te bolje vidim

Nism se se srecal tko nikol

Mogoc mi bo vsec

SAT AT 18:55

↳ You replied to Aleš

Nism se se srecal tko nikol

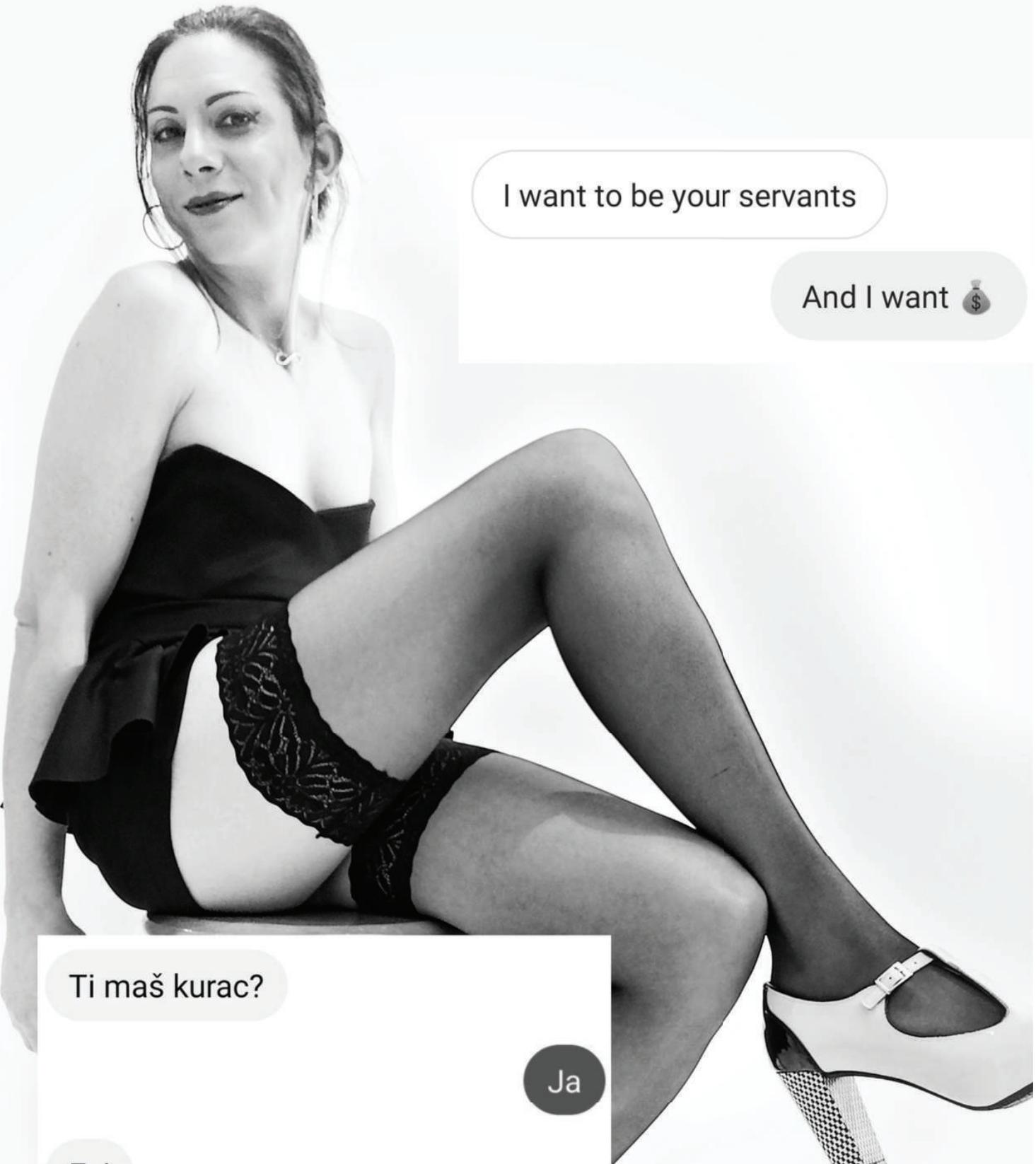
Ni panike, vsak dan nekaj novega ane?

Res ja

Mal me pa mika res

Priznam 🤦

"Dialogi"
Lea Aymard

I want to be your servants

And I want 💰

Ti maš kurac?

Ja

Fuj

Sem ženska z penisom

"Dialogi"
Lea Aymard

This person is unavailable on Messenger.

SODBA

NE DOVOLI DA TE
POHODIJO
POZDIGNI GLAS

Prihodnost?
Ne bodi večina

IZSTOPAJ

Vanessa Erjavec

Množica

Prazni hodniki,
polni sivih ljudi
v sivih oblekah
s sivimi očmi.
Če imaš sanje,
dvigni svoj glas.

Poriši sive ljudi,
prebarvaj jih –
modro, rumeno,
rdeče, zeleno.
Barve mavrice,
barve svobodnega sveta.
Naslilikaj jim resnico:
temno, brezoblično.
Naslilikaj jim prihodnost:
svetlo, nekrivično.

Polni hodniki
praznih obljud,
sivih ljudi
s sivimi očmi.
Dvigni svoj glas,
če imaš sanje!

Vanesa Erjavec
@creativityvexus

(Moralna) Obsodba

Ptičje petje in modrina neba,
svoboda – edina želja srca.
Drhteče telo gniye v ječi,
hrepeni po sočutju, strpnosti,
sreči.
Z zatiranjem, tesnobo, cenzuro,
počasi pozabljamamo našo kulturo.
Pozabljamamo sanje in majhne
trenutke,
zatiramo najbolj iskrene občutke,
ustvarjamo svet z veliko praznino,
zapravljamo dneve z bedno
rutino.
Čas mineva in le opazuje,
kako človek svojo moralo žrtvuje.
Pohlep postaja vodilo družbe,
ne virus, sovraštvo je vir okužbe!
Vrata in okna vztrajno zapiramo,
povezanost družbe trajno
podiramo.
Solidarnost novi tabu je postala,
tako kot preprost, a iskren
»hvala«.

Dolores Hunsky

"Ansambl Neue Slowenische Kunst"
Urša Rahne

@Pika Terpin

Sonet o pristni umetnosti
(jesen)

Apel podobo na ogled postavi;
ker bolj resnico ljubi kakor hvalo,
zad skrit vsevprék posluša, káj
zijalo
neumno, káj umetni od nje pravi.
Tam se minister prot' kulturi
ustavi:
ker ogleduje na podobi vinsko
čašo,
pograja jo, ker manj drži kot flašo;
kar on očita, koj Apel popravi.

Ko se primaje drugi dan po poti
politik, bolj pokaže svoje karte:
narodotvorne pravšnjosti se loti.

zavrne ga obraznik znameniti,
in tebe z njim, ki tarnaš o
»entartet«,
rekoč: le flašo sodi naj uliti!

alias H. K.

#@\$%^!!*

* tisto, kar začutite ob prvi novici zjutraj (ali večkrat na dan, ko se soočate z odločitvami človeštva)

Emocijo iz naslova je najbolj produktivno prevesti v upor. Ne v žalost, ne v obup, ne v zanikanje, temveč v upor. Jasno je, da se čisto pri vsakem #@\$%^!!! ne da aktivirati, pogosto pa. Pri uporu vsak od nas šteje. Najmanjša gesta šteje, aktivnosti vseh nas pa se seštevajo, pa čeprav delujemo sami. Prednosti uporništva v eni osebi:

1. Veš, da nisi podtaknjena / podtaknjen.
2. Nihče te ne ustavlja, da bi izpeljala / izpeljal noro idejo.
3. Nihče te ne sili v nekaj norega, kar ni skladno s karakterjem tvojega poguma.
4. Hipno lahko reagiraš v kriznih situacijah, ni dolgih utrujajočih zoomov.
5. Lahko ustvariš učinek, kot da te je 20 x več.

Vsi uničevalci družb, okolja ali podnebja so predvidljivi in s tem močno dolgočasni. Delujejo po dobro znanih vzorcih, zato imamo upornice in uporniki že ob vstopu v boj prednost, saj moramo biti v svojih prizadevanjih vsakič znova kreativni.

Uničevalci na svojo stran pridobijo politiko, strokovnjake, medije, v lokalnem okolju pomembne in izpostavljene posameznike ter jih vključijo v svoj komplot. Financirajo lažne aktivistične skupine, z bizarno majhnimi sponzorskimi sredstvi utišajo lokalna društva, vrtce, šole. Najhujši onesnaževalci otrokom iz lokalnega okolja sponzorirajo »zdrave počitnice«.

Če se nas razlog za #@\$%^!!! ne tiče neposredno, potrebujemo za aktivacijo empatijo in velikodušnost. Najboljša strategija za vse upore pa je horizontalna solidarnost. Ko se različne uporniške skupine in posamezniki povežemo v skupnih bojih, je uspeh zagotovljen. Kljub potrebi po uporu pa se pogosto ustavimo, ker ne vemo, kako pristopiti. S primeri iz mojih osebnih bojev želim olajšati odločitev za akcijo. Ni težko.

Primer JOGI

Enostavna oblika osebnega upora je upor v vlogi potrošnice / potrošnika. S tem uporom ob vsakem nakupu oddamo glas za družbo in planet, kot si ga želimo. Manj kot s svojimi nakupi hranimo škodljiv kapital, manj sredstev ima ta za uničevanje.

IZZIV: Syngenta, švicarska korporacija v kitajski lasti, številnim državam po svetu prodaja nevarne pesticide, ki jih je Švica prepovedala že pred tridesetimi leti. Podjetje v njeni lasti proizvaja »antibakterijsko zaščito« ležišč s srebrovimi nanodelci, ki so nenevarni do prvega madeža. Ko pa morate madež odstraniti, se nano delci sprostijo, s tem pa preidejo v pljuča in povzročijo vnetne procese. Kaže, da so vsa ležišča v Sloveniji obdelana na ta način, tudi vrhunski domači ekološki izdelki.

Korporacija, ki za vsako ležišče v Sloveniji proizvede »antibakterijsko zaščito«, na slovenskem trgu prodaja tudi »avtohtona slovenska semena«, ki jih ne proizvaja v Sloveniji.

UPOR: Našla sem samo en jogi brez te obdelave in še to ne v Sloveniji. O ugotovitvah sem obvestila nekaj domačih proizvajalcev in jih napotila na strokovnjakinjo za nanotehnologijo. Zaradi varnosti delavcev, ki s temi materiali delajo, so bili za informacije o nano tehnologiji izjemno zainteresirani.

Dr. Maja Remškar, Institut Jožef Stefan, Nanodelci in novavnost:

http://www.kemijskoven.si/files/nano_knjiga.pdf

Iskanje nenevarnega jogija: 2 meseca, 2016

Primer MILITARIZIRANO MLEKO IN DRUGE GENSKO SPREMENJENE ZGODBE

Nujna oblika osebnega upora je skrb za prehrano in način njene pridelave ter predelave.

IZZIV: Na obisku v Kanadi, državi z neurejeno zakonodajo glede gensko spremenjenih organizmov, se je bivša ministrica za kmetijstvo in gozdarstvo navduševala nad »gensko krepitvijo pridelka«, objavila je tudi fotografijo koze. Koza na fotografiji ni bila običajna koza, temveč gensko spremenjena pajek-koza, koza z geni pajka (Spider Transgenic Goat). Koze so gensko modifcirali v pajek-koze zaradi njihovega posebnega mleka, iz katerega se pridobi svila za neprebojne jopiče. BioSteel.

Z gensko spremenjenimi organizmi je več težav. GSO rastline in živali so last korporacij. Razmah genskega manipuliranja je popolno zanikanje pravic živali, s korporativnim odločanjem o naši hrani pa seveda tudi zanikanje naših pravic.

Neznosna hipokrizija Evropske unije glede GSO se kaže v tem, da na svojem ozemlju praktično ne gojimo gensko spremenjenih rastlin, medtem pa naš sistem pridelave mesa, mleka in jajc usodno vpliva na Južno in Severno Ameriko, kjer v neznosnih razmerah pridelujejo gensko spremenjeno krmo za naše kmetijske živali. EU dejansko uporablja ogromne kmetijske površine zunaj lastnih meja, da bi proizvedla dovolj krme za svoje industrijsko gojene živali. Povzročamo obsežno krčenje gozdov zaradi posevkov GS soje v Južni Ameriki in s tem ogrožamo redke vrste in kritične ekosisteme. Po podatkih Svetovne banke se je uporaba kmetijskih kemikalij – zlasti glifosata – v zadnjih 20-ih letih zaradi GS soje povečala za 1000 %, kar povzroča obsežno onesnaženje vode, zraka in tal ter usodno vpliva na zdravje prebivalcev in prehransko varnost. Osupljivih 19 % smrti v Argentini povzroči rak, ki je nesorazmerno bolj pogost na območjih gojenja soje. Več kot 70 GS rastlin lahko v EU vstopi kot krma za kmetijske živali, hkrati pa meso, jajca in mleko niso označeni kot gensko spremenjeni produkti!

Oznaka je sicer obvezna za rastlinske proizvode, ki vsebujejo nad 0,9 % gensko spremenjenih sestavin. Evropska unija je ena največjih potrošnic GSO, uvažamo 60 % hrane za živali, kar

pomeni 30 milijonov ton gensko spremenjene soje in koruze na leto. Evropska komisija netransparentno vedno znova potrjuje nove gensko spremenjene organizme, kar je nedopustno. Poleg vsega pa se GSO rastline že desetletja tretira s karcinogenim herbicidom glifosat.

Levo: Gensko spremenjena pajek-koza, ki daje mleko, iz katerega se proizvede svilo za neprebojne jopiče.

Desno: Gensko spremenjeni flourescentni prašič. Na Kitajskem prašiče gensko modifirajo v podgane – prašiče, da bi imeli laboratoriji lažje delo z majhnimi prašički

UPOR: Organiziranje urbanega kmetovanja. Vzpodbujanje nekemizirane prehranske samooskrbe po celi državi. Vzgoja sadnih dreves na javnih površinah, ekološko in biodinamično kmetovanje brez oranja, mešani posevki, mejice, gozdni vrtovi. S temi načeli pridelamo polnovredno hrano in hkrati zajezimo podnebno krizo. Vse to so načini za odmik od GSO.

Od leta 2006 ekološka samooskrba v mestu, osveščanje o negativnih aspektih GSO, članek za revijo Osvoboditev živali, 2019:

<https://www.osvoboditevzivali.si/militarizacija-mleka-in-druge-gensko-spremenjene-zgodberazmah-genskega-manipuliranja-je-popolno-zanikanje-pravic-zivali/>

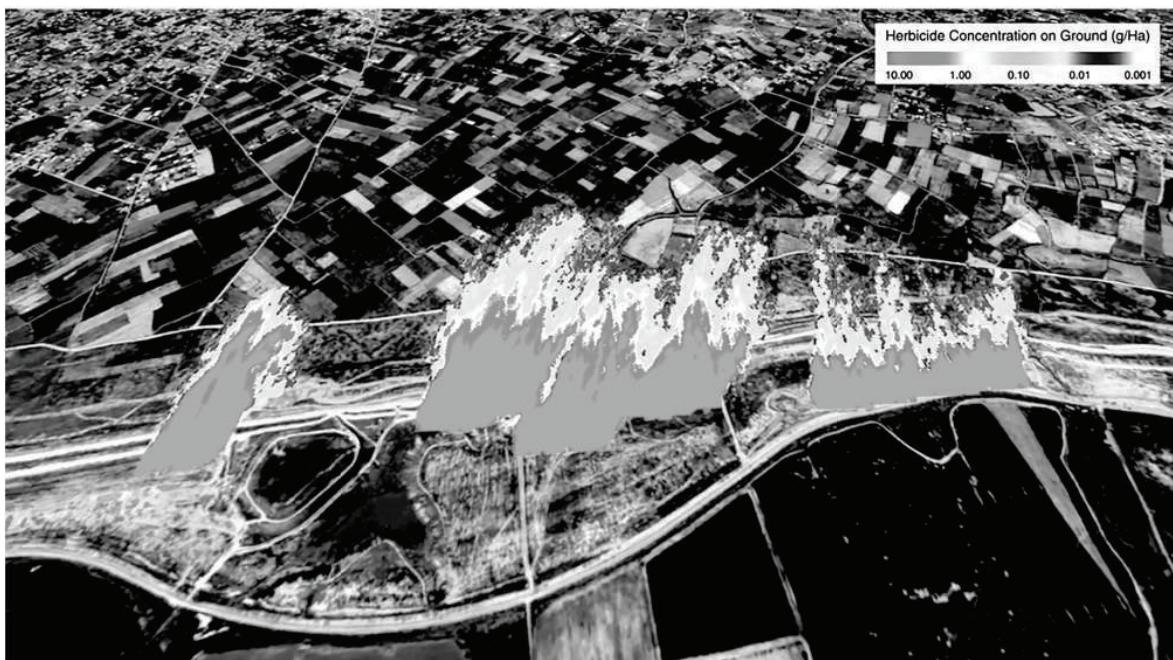
Primer KARCINOGENI GLIFOSAT

Osebni upor v domačem okolju je najpomembnejša oblika upora, ker opogumlja (ali vsaj osvešča) sokrajane.

IZZIV: Seznanjena z nevarnostjo glifosata, sem z Mestno občino Ljubljana preverila uporabo tega sredstva na javnih površinah. Čeprav so mi zatrtili, da ga v centru mesta ne uporabljajo, so ga tisto leto tudi okrog mojega doma uporabili 14-krat, v parku Tivoli, kjer je kemizacija sploh strogo prepovedana, pa 51-krat.

Glifosat je svetovno najbolj razširjen herbicid, ki poleg karcinogenosti tudi usodno vpliva na zdravje črevesja in s tem celotnega organizma pri ljudeh in živalih, malim živalim pa celo spreminja DNK. Glifosat je leta 1970 razvil Monsanto, zdaj v lastništvu Bayerja. Na sojenjih v ZDA je bilo ugotovljeno, da so Monsantove študije o varnosti prirejene, Monsanto je samo v enem letu namenil 17 milijonov dolarjev za prikrivanje dokazov o toksičnosti. Izpostavljenost glifosatu pomeni 41% možnost za obolenje raka, predvsem nehodgkinovega limfoma.

Uporaba glifosata je tesno vezana na uporabo gensko spremenjenih rastlin, hkrati pa ga v kmetijskem postopku zadnja leta uporabljajo za hitrejše sušenje poljščin. Glifosat usodno vpliva na čebele in druge opaševalce, Izrael ga uporablja kot orožje za uničevanje palestinskih polj.

Satelitska slika koncentracije glifosata na meji med Izraelom in Gazo. Ko je ugoden veter, izraelska letala letijo nad mejo in spuščajo glifosat, tako da ga odnese globoko na ozemlje Gaze. Iz poročila Forensic Architecture (video).

V Račah ameriška korporacija Albaugh predeluje kitajski glifosat. Nasproti tovarne je osnovna šola, v kateri so v zadnjih letih odkrili 22 primerov raka (tudi pri dveh otrocih), 11 zaposlenih je že umrlo, umrla je tudi kuharica v tovarni. Primera nihče ne raziskuje zaradi »varovanja osebnih podatkov«.

Ženski pevski zbor Kombinat, Kje so moje rožice (vzel jih je glifosat), Kitchen Revolution Songs.

UPOR: Po dolgoletnih prizadevanjih za prepoved in sodelovanju z različnimi družbenimi akterji, je bil glifosat najprej umaknjen iz uporabe na javnih površinah v Ljubljani, kasneje pa še drugod, še vedno pa ga uporabljajo železnice, DARS, kmetijstvo in drugi pooblaščeni uporabniki. V Sloveniji je prodanih več kot 80 ton na leto, v prodaji je 25 pripravkov z glifosatom.

Proti uporabi glifosata se borim od leta 2012. Posredujem relevantne raziskave in svetovne članke medijem ter odločevalcem na občinski in državni ravni. V letu 2016 so bili objavljeni članki, ki so bistveno vplivali na razumevanje in odpravo uporabe glifosata na javnih površinah. V Pritličju smo leta 2019 začeli nov cikel javnih debat CENA ANTROPOCENA ravno z GLIFOSATOM, ker ta bistveno vpliva na zdravje ljudi, živali ter kondicijo okolja.

Da bi težko temo približala javnosti, sem ljudsko pesem »Kje so moje Rožice«, predelala v pesem o glifosatu. Kombinatke so jo zapele brilijantno.

Javna debata Cena antropocena, Glifosat, 2019:

<https://youtu.be/HZ5yew-8530>

Ženski pevski zbor Kombinat, Kje so moje rožice (vzel jih je glifosat), Kitchen Revolution Songs, 2019:

<https://youtu.be/B8ISczpl7AI>

Primer SALONIT ANHOVO - 100 LET UBIJANJA

Pomoč ljudem v krajih, kjer katastrofalna politika omogoča, da korporacije ljudi z onesnaževanjem ubijajo, je najnujnejši upor.

IZZIV: Anhovo in dolina Soče zaradi proizvodnje strupenih azbestcementnih izdelkov, ki je potekala do leta 1996, plačujeta enormno ceno – število ljudi, ki zbolevajo in zaradi posledic te proizvodnje umirajo, še vedno narašča. Po opustitvi azbesta je politika dopustila, da Salonit Anhovo, sedaj kot tuja korporacija, to območje obremenjuje s sosežigom nevarnih odpadkov. O posledicah sosežiga in sežiga na lokalno prebivalstvo je v Državnem zboru poročala dr. Dodič Fikfak. Naštela je tudi do 30- krat višjo pojavnost določenih vrst raka in poškodbe genetskega materiala. Pojasnila je, da se snovi iz dimnikov sežigalnic nabirajo v mleku doječih mater ter ljudeh, ki uživajo lokalno hrano.

Poleg Salonitovega onesnaževanja zraka, zemlje in pridelkov, je Korporacija SwissPearl poleti 2020 z vdorom industrijskih odplak v vodovod ljudem ob Soči zastrupila (že tako neustrezno) pitno vodo. Salonit Anhovo namreč to vodo črpa iz Soče, kamor spušča tudi svoje odpadne vode.

Akcija Za naravo ob Sočo, izjemen primer horizontalne solidarnosti ob mnogoteri in množični udeležbi protesta proti Salonitu Anhovo, 2020.

FB objava primerjave aktivistke in odvetnice Salonita Anhovo na primeru reševanja okoljske katastrofe v dolini Soče.

UPOR: Dolgoletno spremeljanje in podpora borbi lokalnih prebivalcev, povezovanje skupin s podobnimi težavami, vzpodbujanje horizontalne solidarnosti, zbiranje relevantnih raziskav in podatkov. Soorganizacija debate o Salonitu Anhovo Z(Rak) v sklopu cikla okoljskih debat v Pritličju, ki sem jih poimenovala CENA ANTROPOCENA. Skrbno snemanje dogodkov, vezanih tako na promocijo kot na kritko sežiga in sosežiga. Snemanje tiskovnih konferenc okoljskih nevladnih organizacij ter objavljanje videov na FB in s tem popularizacija vsebin, ki brez teh posnetkov ne bi dosegle širše javnosti.

Soorganizacija v sklopu cikla Cena Antropocena, (Z)rak, omizje in pogovor s publiko, 2019:
<https://youtu.be/oOUt7aN4x3Q>

Primer FRACKING

Upor je izjemno pomemben takrat, ko je potrebno okoljsko katastrofo šele preprečiti.

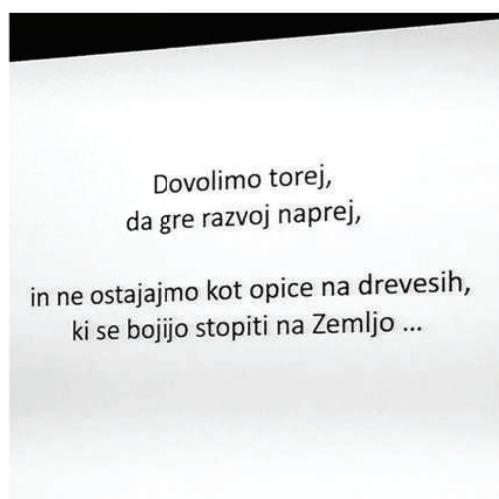
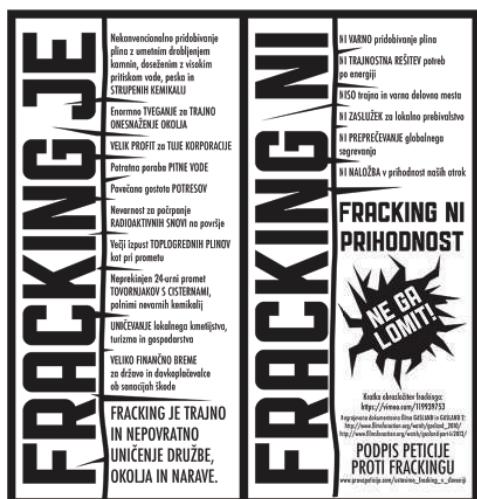
Vabilo NE GA LOMIT! Za okroglo mizo o frackingu, Pritličje, 2015.

IZZIV: Fracking je sporno pridobivanje plina z drobljenjem kamnin z visokim pritiskom vode, peska in strupenih kemikalij. Fracking povzroča potrese, zastrupi zrak, vodo in zemljo ter opustoši pokrajino. Zaradi radiokativnih snovi, počrpanih na površje v odprte bazene, je izjemno nevaren za razvoj otrok v lokalnem okolju. Fracking industrija spreminja pitno vodo, ki je že tako primanjkuje, v toksično brozgo. Lokalno okolje je obremenjeno s prometom s cisternami 24 ur na dan. Plin, pridobljen s frackingom, je strupen ob uporabi – recimo ob kuhanju. Dodatno pa fracking z nenadzorovanim puščanjem metana poglablja podnebno krizo. Britansko podjetje, ki grozi s tožbo naši državi, želi frakirati 200 km² Slovenije. Fracking bi ogrozil tudi UNESCOV biosfero Mura.

FPZ Z'borke, pesem »FRACKING KORPORACIJA«, video, 2019.

UPOR: Boj proti frackingu poteka že od leta 2012. Široko uporabo frackinga smo različni družbeni akterji uspeli že nekajkrat preprečiti. Redno hodim na propagandne dogodke fracking industrije, kjer se seveda ne govorí o posledicah te tehnologije. Vsakič poskrbim, da občinstvo izve, kakšne slabosti prinaša fracking, prisotnim državnim uslužbencem pa predam zbrane podatke, ki moje trditve podpirajo.

Levo: Izobraževalni letak o frackingu.

Desno: Promocijski dogodek fracking industrije, fotografija powerpoint prezentacije glavnega geologa.

Na teh srečanjih strokovnjaki, ki jih je pridobila industrija, govorijo nezaslišane stvari. Nastopajoči glavni geolog je recimo označil tiste, ki se borimo proti frackingu, za opice, ki se še nismo spustile na zemljo. Predstavnik Geoenerga, slovenskega dela fracking biznisa, si dovoli mešanico kemikalij za fracking imenovati z ljubkovalnim imenom zeleni smoothie (med več kot 600 kemikalijami je vsaj 32 karcinogenih). Po besedah vabljenih kemičarke je mešanica kemikalij tako nenevarna, kot solata, zabeljena s kisom, »saj si ob pripravi solate tudi ne nataknemo zaščitnih očal«, pravi.

Borba proti frackingu od leta 2012. Oblikovanje izobraževalnih letakov in drugih materialov NE GA LOMIT, sodelovanje z aktivnimi prebivalci, ki se borijo proti frackingu, povezovanje ljudi, objavljanje edukativnih prispevkov na FB, posredovanje relevantnega materiala odločevalcem in medijem.

Pobuda in soorganizacija dogodka Ne ga lomit! Okrogle miza o frackingu, Pritliče, 2015:
<http://www.pritlicje.si/events/event/ne-ga-lomit-okrogla-miza-o-frackingu/>

FPZ Z'borke, priredba besedila pesmi »Huda mravljica« v »FRACKING KORPORACIJA«, 2019:
<https://youtu.be/Z7Gch8LvN2Y>

Primer KITCHEN REVOLUTION

Osebni upor je potreben vsakič, ko se dogaja velika krivica.

IZZIV: Hčerka, stara 10 let, po prihodu iz šole potoži, da učiteljica pri obravnavi različnih oblik družin ni omenila istospolnih družin. O predlogu za kratko strokovno predavanje o istospolnih družinah starši razpravljajo nekaj tednov in se zedinijo za izvedbo. Večer pred predavanjem prestrašena učiteljica pokliče, da je eden od staršev zagrozil z izpisom otroka, če se predavanje naslednji dan izvede.

Recept za kuhinjsko revolucijo, letak za Oktobrski salon, 2011.

UPOR: Predavanje organiziram doma, pride 37 staršev in otrok, posebej so vabljeni starši, ki so bili v dvomih (brez otrok). Otroci z zanimanjem sodelujejo pri predavanju, vedo, da istospolne družine obstajajo in brez težav razložijo, kako je takšna družina sestavljena.

Predavatelj dejstvo, da je temo, ki je del uradnega kurikula, predaval v zasebnem stanovanju in ne v šoli, omeni v intervjujih v medijih, stroka je ogorčena, tišina glede problematike sprejemanja homoseksualnosti pa je v šolah za spoznanje manj glasna.
Angažman traja več mesecev v letu 2010.

Kitchen Revolution postane inspiracija za vodilno temo mednarodne razstave v Beogradu, Oktobrski salon, 2011, kjer je projekt tudi predstavljen z receptom za kuhinjsko revolucijo.

Primer KILL THE NEIGHBOUR

Upor za vsako drevo in vsak prostor kulture je obveza.

IZZIV: Hkratna borba za reševanje živega sosedstva v kvartu ter preprečitev poseka mogočnih odraslih bukev na Vegovi. Drevesa so rešena, nepremičninski investitorji pa ubijejo Bikofe. KILL THE NEIGHBOUR je razstava 300 fotografij tkanja medsosedskih odnosov in kulturne vojne, ki smo jo meščani izgubili. Namesto knjižnice imamo rusko banko, namesto knjigarne ruski nakit, namesto prostora za druženje, izmenjave in stika s svetovno kulturo, pa nočni coctail bar za bogate povzetnike ter popravljalnico obrvi. Namesto stanovanj z mladimi družinami in študenti, airbnb in hotele.

Logotip razstave KILL THE NEIGHBOUR in en od motivov na razstavi v Bikofeu, 2014.

UPOR: Fotografije na osemnajstih karticah, natisnjene ob razstavi, opisujejo medsosedsko sožitje in neustavljivo uničevanje kvarta. Na eni od kartic je fotografija strokovnjakinje, ki si je prizadevala za odstranitev mogočnih dreves, v trenutku, ko pod njimi predava o Plečnikovi dediščini. Čez njen obraz je natisnjeno črno srce, logotip razstave. Strokovnjakinja je zaradi te fotografije razposlala na MOL in druge naslove pismo, kjer pojasnjuje, da ji strežem po življenju in da sem neprimerna aktivistka.

Predzadnja razstava pred zaprtjem v Bikofeu, 2014. Za razliko od takšnega odziva na borbo proti gentrififikaciji v lokalnem okolju, je bil odziv na razstavo KILL THE NEIGHBOUR iz tujine povabilo na Beneški bienale arhitekture 2016 in umetniška rezidenca na Kubi v objektu pod

Primer PEDOFILSKA CERKEV

Upor proti zlorabi, posebej, če je zloraba tabu, ne sme čakati.

IZZIV: Ena od korporacij, ki izkorišča našo šibkost in neorganiziranost, je Rimskokatoliška cerkev. Institucija, ki bi morala biti duhovna podpora verujočim, povsod po svetu sistemsko dopušča in omogoča najhujše zločine - posiljevanje otrok, mladostnikov, duhovnikov in nun. Države so začele z obširnimi preiskavami teh desetletja trajajočih in zamolčanih zločinov. Preiskave kažejo, da je katoliška cerkev zaradi grožnje z enormnimi finančnimi odškodninami ves čas zavirala postopke in ščitila zločince. Po raziskavah v tujini, 7% klerikov spolno zlorablja. V Sloveniji RKC ne prijavlja spolnih zlorab otrok državnim organom, medtem ko so v drugih državah kleriki obsojeni za prikrivanje zločinov. Za posiljevanje otrok in desetletja manipuliranja z žrtvami so obsojeni celo najvišji predstavniki katoliške cerkve. Tudi v Sloveniji moramo ustanoviti državno komisijo, ki bo preiskala spolne zlorabe otrok v cerkvi in seveda tudi v drugih institucijah. Enkrat za vselej moramo preprečiti zločine nad otroci. Pasivnost ob reševenju problema spolnih zlorab otrok v cerkvi moramo preseči. Če takoj ne ukrepamo, bodo otroci prihodnosti, namesto prešernih in veselih, peli pokvarjene in onesnažene pesmi.

Prepesnjena pesem »Mamica je kakor zarja« v »Cerkvica je kakor mama«, Kitchen Revolution Songs, Video kolaž, 2019.

UPOR: Prepesnjene otroške in ljudske pesmi opozarjajo na družbene in okoljske probleme, ki so tabu in jih država ne rešuje. Pesmi opominjajo predvsem na dejstvo, da narod, ki ne zna zaščititi svojih otrok, nima prihodnosti. Politično smo ostro razdeljeni na levi in desni pol, s tem pa imajo tisti, ki razkrajajo našo družbo, lahko delo. Razprodali smo uspešna podjetja in banke, tujim korporacijam smo prepustili vodne in druge naravne vire, dopuščamo uničevanje okolja in našega zdravja, uspešni mladi pa odhajajo iz države. Interesne skupine, multinacionalke, tuje države in tuje vojaške strukture upravljajo z našimi politiki in našim življenjem.

Po pogovoru s policijskim oddelkom, ki je zadolžen za spolne zlorabe otrok, ko sem zvedela, da policija ni proaktivna pri odkrivanju spolnih zlorab v cerkvi, ampak čaka na prijave, sem takoj nato prepesnila pesem »Mamica je kakor zarja« v »Cerkvica je kakor mama«.

Prepesnjeno pesem »Mamica je kakor zarja« v »Cerkvica je kakor mama« poje anonimna pevka, Kitchen Revolution Songs, video kolaž, 2019:
<https://youtu.be/h7Kcbfmk7A0>

Primer BREZMEJNO PETJE

Upor je nujno tudi zabaven.

IZZIV, IW: »A bi si zapele Bella Ciao čez zaprte občinske meje?«
Kombinatke: »Bi.«

UPOR: Na svoj 12. rojstni dan, 27. aprila, v koronskem letu 2020, so Kombinatke po vsej Sloveniji prišle na svoje občinske meje in si ob upoštevanju varnostnih protikoronskih ukrepov čez zaprto mejo družno zapele Bella Ciao. Pesem se je razlegala vse od svetilnika v Izoli, čez Brkine, mimo meje med Vrhniko in Dragomerjem, v Ljubljani, med mejo Ljubljana – Domžale, med Kranjem in Šenčurjem, na Jesenicah in Vojniku.

ŽPZ Kombinat, BREZMEJNO PETJE, video, 2020:
<https://youtu.be/9esWVvsoxvA>

ŽPZ Kombinat, BREZMEJNO PETJE, video, 2020.

#GLASUPORA #UporBrezNasilja #VLADAPADA

Oblike upora, ki jih naštevam, so le fragment mojih aktivnosti za izboljšanje družbe. Tudi čebelarjenje, ki ni medarstvo, je oblika upora. Pa različne akcije za zaščito zveri, ogroženih vrst ptic, upor proti kitajskem mega letališču v Hočah, prevpraševanje varnosti sevanja nepreverjene tehnologije 5G, pridelava svoje hrane je oblika upora. Projekti, kot je Čajni trg na Reki, izveden v sklopu EPK Rijeka 2020, je upor in seveda, tudi protesti so oblika upora. Soorganiziram proteste proti koaliciji sovraštva, korupciji in militarizaciji družbe ter uničevanju narave in okolja neprekinjeno od februarja 2020. VLADA BO PADLA. Nadomestila jo bo vlada, ki bo delala v interesu ljudstva.

Oblikovanje sloganov, nalepk, knjižice Smernice protestne ljudske skupščine in drugih materialov za protestniško gibanje, fotografiranje in snemanje protestov proti strahovladi, 2020.

Irena Woelle

SANJSKA VLADA

Sama sebi
namen

salutirajo z dvignjeno desnico Janšizmu
v rumenih jopičih

ogrožen Obstoj

demokracije

Na udaru tudi

migranti

Mavrične družine

žrtve spolnega nasilja

Ženska & zgodovina

umetnost

Resnica

Kako dolgo še?

Kaviar socializem

KULTURNI MARKSIZEM

na ulice

za človekove pravice

Predsednik vlade sporoča: Narod je glup

Odidite ali boste odstranjeni s silo.

VABLJENI NA VELIKO

Pot v diktaturo

Nova normalnost

V novi revoluciji

**Boj za
preživetje**

SE NADALJUJE ...

demokracija ni samoumevna

Vlada spet briše meje med fikcijo in realnostjo

Domoljubni PREMIER

bi ostal neopažen, če ne bi bilo fašizma

Napačna smer Danes

Apokalipsa jutri

neža

Skrb je upor!

Velikokrat pozabljamo, da je skrb del vsakega upora. Čeprav je prevečkrat nevidna in samoumevna, skrb omogoča, ohranja in razvija upor. Upor je skrb. Skrb je upor!

Poišči (vsaj) 15 gesel (v smereh →, ←, ↑ in ↓), povezanih s skrbjo in skrbstvenim delom.

V	S	B	K	P	Š	U	I	Z	J	A	V	A	Z	A	M	E	D	I	J	E
X	K	P	A	R	O	L	A	E	J	N	A	K	S	O	L	P	I	S	M	O
C	A	K	T	I	V	I	Z	E	M	Ć	D	T	Q	P	E	S	T	I	Y	P
P	N	X	E	G	A	C	I	L	A	M	A	R	T	O	P	V	O	O	Z	L
E	D	Č	L	R	Q	A	I	T	O	P	L	A	O	B	L	A	Č	I	L	A
R	I	I	P	I	S	A	N	J	E	L	E	N	A	Z	J	R	A	Y	Ž	Č
F	R	S	O	Z	N	M	N	O	Q	E	M	S	L	V	E	O	J	Č	K	A
O	A	T	M	E	G	A	F	O	N	S	R	P	E	O	N	V	Ć	I	U	N
R	N	W	I	K	K	S	I	P	T	I	A	A	T	Č	J	A	T	S	M	P
M	J	C	T	Ž	Ž	K	Ž	Ž	P	G	M	R	N	N	E	N	Q	T	A	L
A	E	Š	A	B	R	A	N	J	E	Ž	T	E	I	I	A	J	V	A	R	I
N	C	Š	O	B	J	A	V	A	C	I	V	N	P	K	O	E	O	R	I	N
S	K	S	K	R	B	Š	P	R	E	V	I	T	A	P	L	E	N	I	C	A
B	O	L	N	I	Š	K	A	I	R	Ž	T	Ž	P	P	O	Č	I	T	E	K
C	L	C	A	G	G	Š	O	R	G	A	N	Z	I	R	A	N	J	E	P	Z
X	O	I	Z	P	O	L	N	J	E	N	O	B	R	A	Z	E	C	Ž	X	C
T	R	A	Z	K	U	Ž	E	N	E	K	L	J	U	K	E	Ž	U	P	O	R

Je bilo težko?

V	S	B	K	P	Š	U	I	Z	J	A	V	A	Z	A	M	E	D	I	J	E
X	K	P	A	R	O	L	A	E	J	N	A	K	S	O	L	P	I	S	M	O
C	A	K	T	I	V	I	Z	E	M	Ć	D	T	Q	P	E	S	T	I	Y	P
P	N	X	E	G	A	C	I	L	A	M	A	R	T	O	P	V	O	O	Z	L
E	D	Č	L	R	Q	A	I	T	O	P	L	A	O	B	L	A	Č	I	L	A
R	I	I	P	I	S	A	N	J	E	L	E	N	A	Z	J	R	A	Y	Ž	Č
F	R	S	O	Z	N	M	N	O	Q	E	M	S	L	V	E	O	J	Č	K	A
O	A	T	M	E	G	A	F	O	N	S	R	P	E	O	N	V	Ć	I	U	N
R	N	W	I	K	K	S	I	P	T	I	A	A	T	Č	J	A	T	S	M	P
M	J	C	T	Ž	Ž	K	Ž	Ž	P	G	M	R	N	N	E	N	Q	T	A	L
A	E	Š	A	B	R	A	N	J	E	Ž	T	E	I	I	A	J	V	A	R	I
N	C	Š	O	B	J	A	V	A	C	I	V	N	P	K	O	E	O	R	I	N
S	K	S	K	R	B	Š	P	R	E	V	I	T	A	P	L	E	N	I	C	A
B	O	L	N	I	Š	K	A	I	R	Ž	T	Ž	P	P	O	Č	I	T	E	K
C	L	C	A	G	G	Š	O	R	G	A	N	Z	I	R	A	N	J	E	P	Z
X	O	I	Z	P	O	L	N	J	E	N	O	B	R	A	Z	E	C	Ž	X	C
T	R	A	Z	K	U	Ž	E	N	E	K	L	J	U	K	E	Ž	U	P	O	R

SARAWIRED

FB/IG: @sarawired

Dons me je skor
pulcija pojebala

Misl m me je sam mi ni dal
kazni nakonc

Zakaj

Ti ni dal

TUE 20:59

Ker sm rekla da nam
mogla placat

Pol je pa metka rekla ce
res misl dat kazn eni
studentki

Jana je pa rekla nej mal
pomisla na svoje
zenenpa hcerke

K smo sle obest
obesalnike na polsko
ambasado za support
protestom na poljskem
ker so prepovedal splav

Tko da my friends got
my back

Drgac kva je pa mo
to da nas hvaljo ka
narod odlicni ste v
uposyevanju ukrep
to se mal....medte
dobesedno prisilje
lih da ne zaprti his

Bed kok je men grozn k
sm prebrala to peticijo,
za kaj se mormo borit
pizda. To so tko basic
pravice!

Send

@pik

Men mami vedno rece da bo obesla
slovensko zastavo na hiso k pade vlada.

21:27

en bruh,
ao bravo

ooov to je
m k smo
ni v to in
i

Zakaj

Zakaj

Zakaj

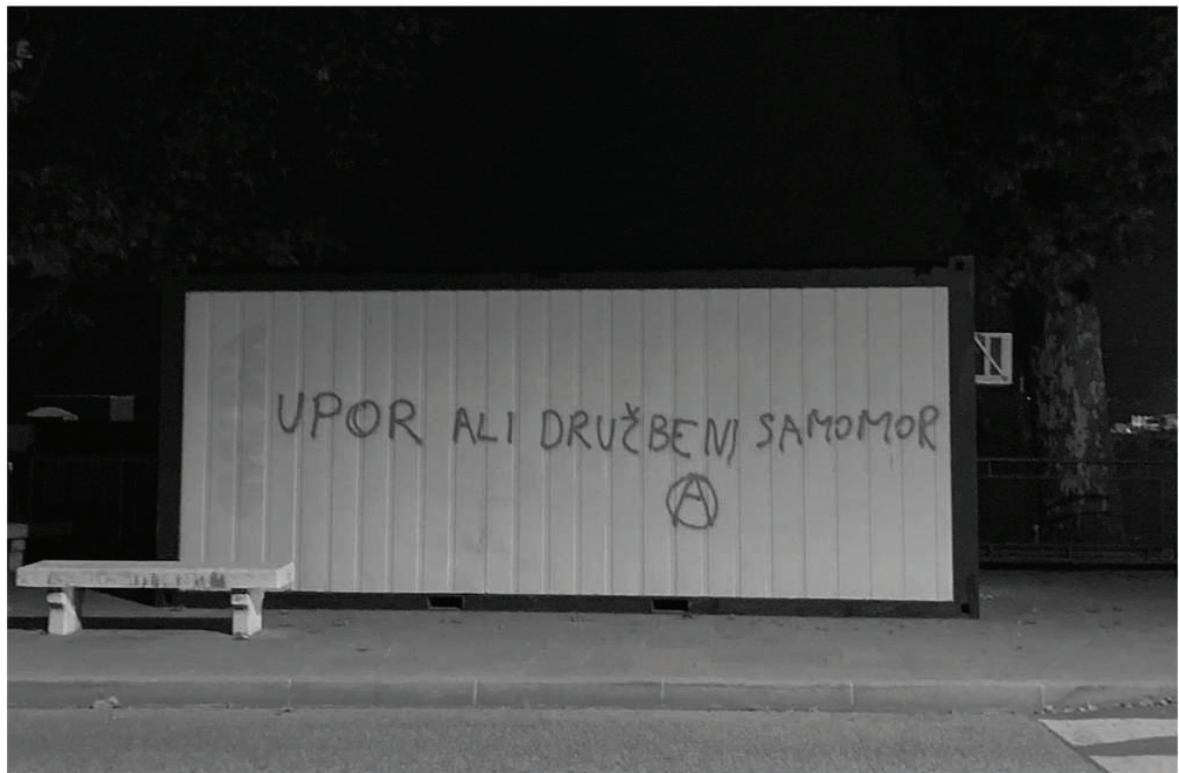
Zakaj

Urša Rahne

Akcija "Bled naj ne postane Balaton", ob srečanju Janše, Orbana in Vučića na blejskem strateškem forumu, Bled, 31. 8. 2020
Fotografija: Borut Kranjc

Fotografija: Proti policijski ura

Protest odpade zaradi dežja
Trg republike, 2020

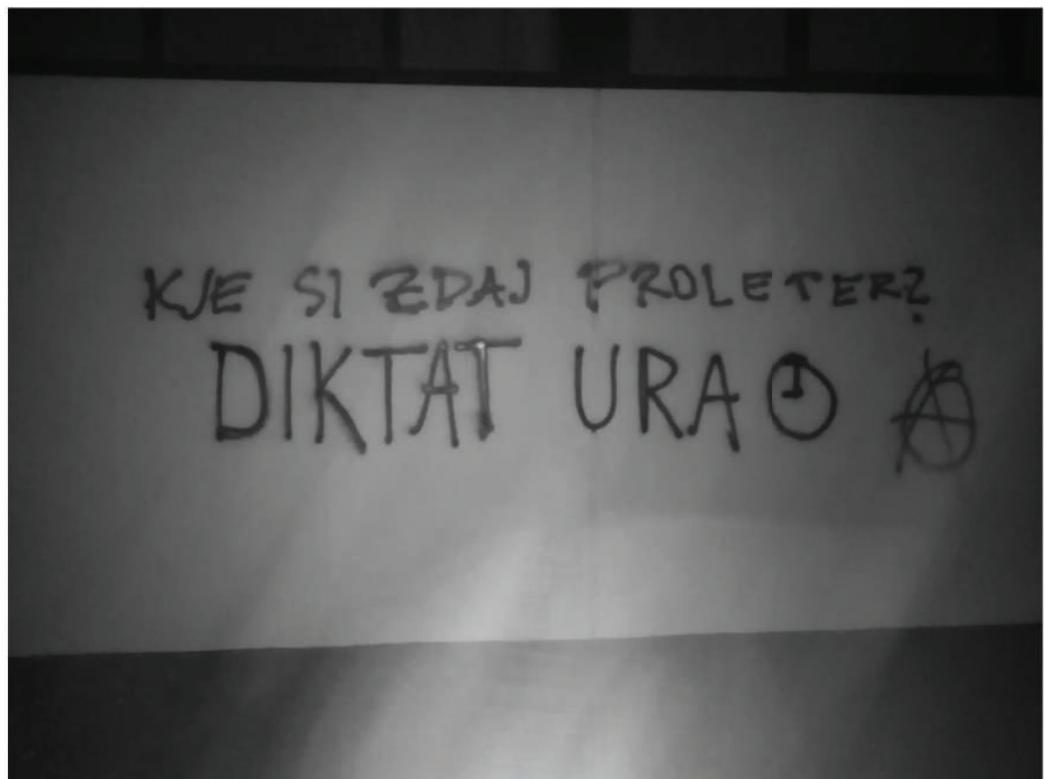
V dlani se mi topi kreda
ti v Izoli sadiš paradajz
sram je povezan s higieno
maska
razkužilo
gricni me
je zapisano čež škarpo najinega
doma
ko zvečer krtačiš zemljo s svojih
rok
vibriram
kot dežne kaplje, ki trkajo ob
strešno okno.

Tanja Matijašević

ne obstajata samo
dva spola

Evan

Fotografiji: Proti policijski uri

Rajski vrt

SO- VARI > MIRAK

DEMOKRACIJE

CENA
100 €

13. MAR 2020

CELOTNA SLOVENIJA

STRAHOVLADA

APOKALIPTIČNA GROZLJIVKA V VEČ DEJANJIH

LOPOVI IN PRINC TEME PREDSTAVLJajo

OPOZORILO PRED OBČUTLJIVO
VSEBINO: POLICIJSKO NASILJE,
AVTORACIJA, NEPOTIZEM,
KSENOFOBIIA IPD.

Linn

Hi

How is possible girl pee standing up

Hum... You right. Oh wait a sec, is that why they call me trans???

I think this is not real right??

"Dialogi"
Lea Aymard

Explain me

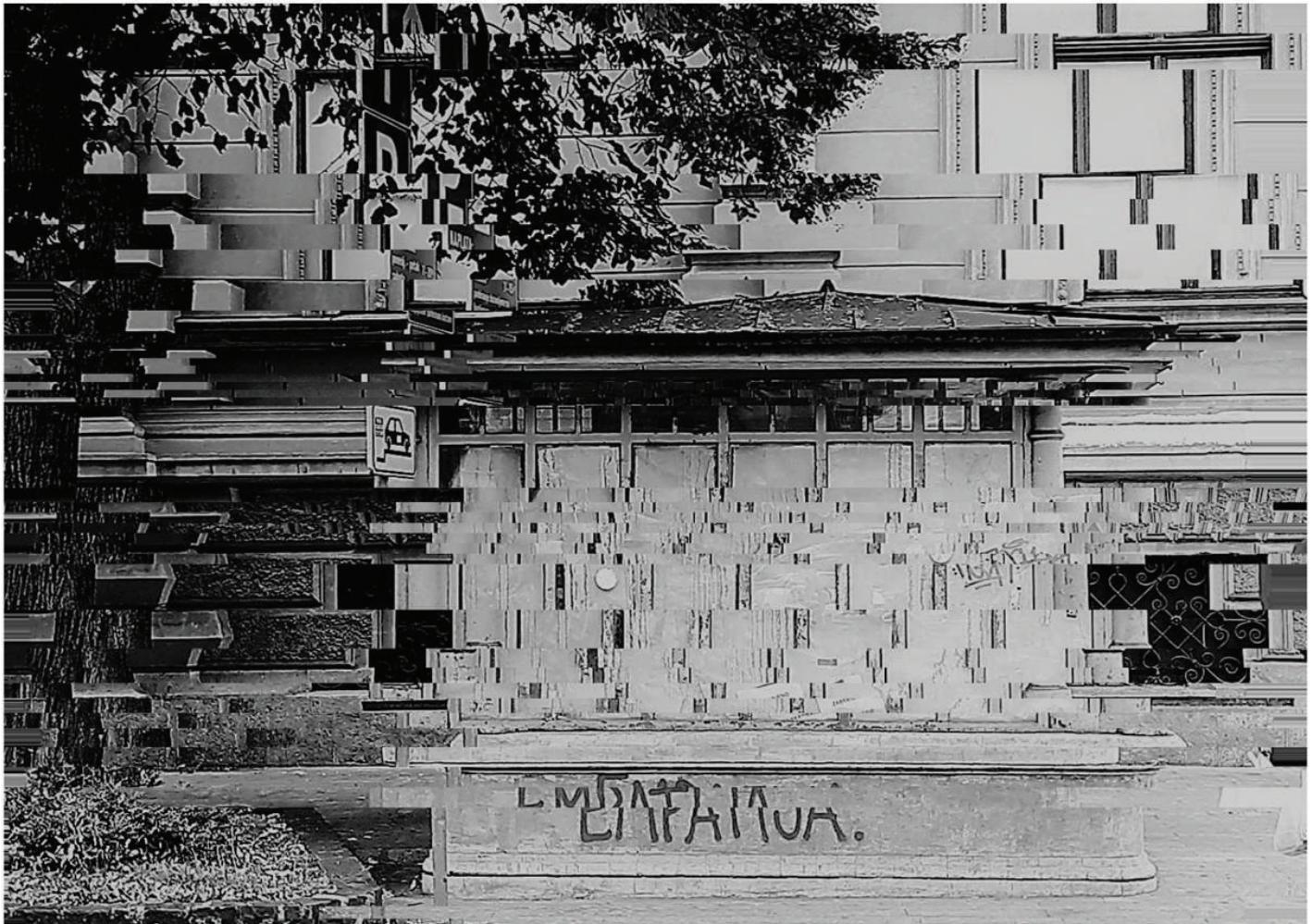
How did u make it

Baby

Nothing to explain. I'm a woman with a penis.

Ohhh

Ohhh my god

Evan

Sonet o pristnem slovenstvu
(zima)

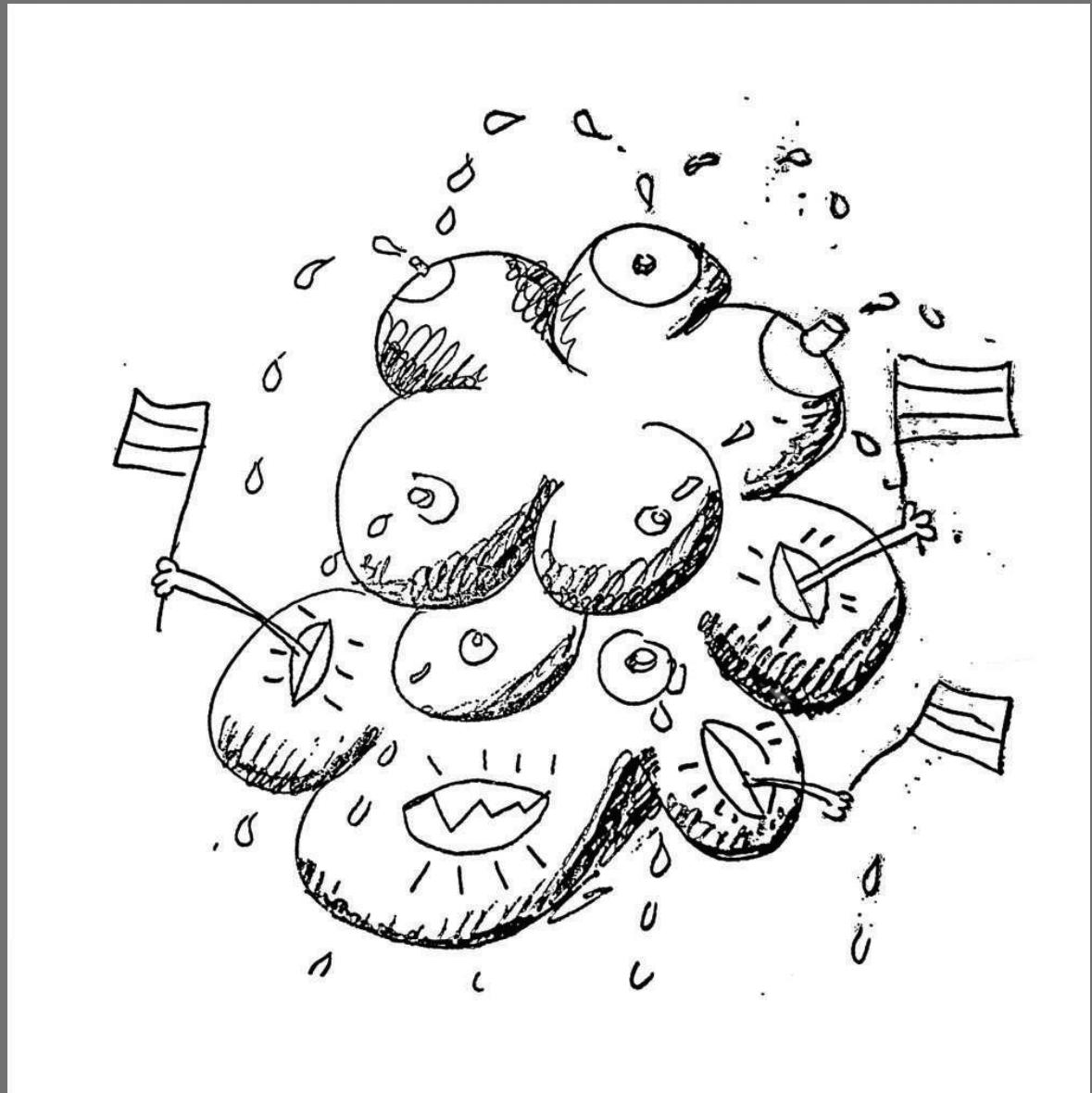
O draga kri in gruda mi domača,
kjer hiša mojega stoji očeta,
kjer mati kavo kuha mu izžeta,
kjer Francka v kolesnice se
prevrača!

Ne, nočem vedeti, kako obrača
v prihodnost se okrogli del
planeta;
tu svet ploščat je in preteklost
sveta,
svobodna misel – goljufiva kača.

Priženil pristne bom slovenske
gene
in vsem sinovom Vodja bo za
botra,
novemu Noriku bom avantgarda.

Železne srajce bodem nosil klene,
pred izrojenostjo od zunaj in od
znotraj
me bo sosedsko varovala – varda.

Kaviar fanatičarka

"Slovenska mati"
Arjan Pregl

Premislek z balkonov – kam naprej?
Anarhistična pobuda Ljubljana - APL 03 November 2020

Proti modernemu totalitarizmu in fašizmu – jesenski pregled in analiza mobilizacije

Gibanja morajo preizpraševati svoja stališča, ustvarjati lastne analize in artikulacije. V času mobilizacije je ob vseh ostalih aktivnostih to morda nekoliko težje, je pa še toliko bolj pomembno, saj se v vrtincu dogajanja lahko lastne politične usmeritve hitro izgubijo, različna dejanja ter njihove posledice pa pozabijo. Pri tem ni najbolj pomembno, da so te analize dovršene in da zastopajo prav vse zorne kote, temveč to, da je takšnih analiz čim več, da prihajajo iz različnih smeri ter da zastopajo različne zorne kote. V duhu te usmeritve je iz anarhističnega zornega kota napisano tudi to besedilo.

Ob koncu februarja smo opazovali hiter razvoj epidemije v Italiji, pri nas pa je bila takrat ravno v teku rotacija vladne garniture. Povod za rošado na oblasti je bilo nestrinjanje znotraj vladajoče koalicije glede reforme sistema zdravstvenega zavarcvanja, ki je odprlo pot za nastop nove vlade ravno ob uradnem nastopu epidemije tudi pri nas. Z njim se je težišče uradne parlamentarne politike z ekstremnega centra, ki pod krinko domnevno odprtrega in socialnega pristopa izvaja ekonomske in socialne totalne politike s fašistoidnimi učinki v realnem življenju - denimo v obliki rezalne žice na meji, narahlo premaknilo v prid konzervativnih sil.

Kmalu za tem so sledili klasični manevri prevzemanja vzvodov moči ene vladne elite od druge ter uvajanje rigidnih protivirusnih ukrepov, s katerimi se je prvenstveno velikodušno reševalo velike gospodarske akterje, ljudem pa odvzelo svoboščine. Zapirale so se meje, tudi občinske, na ulice se je poskušalo poslati vojsko, prepovedalo se je izhode in druženja, obljudbljali so sledenje preko telefonov - zavladala je policijska država. Po hitrem postopku vpeljane izredne razmere so razkrile, da eliti najbolj ustrezata družba totalne kontrole, kjer tovarne ostajajo v pogonu, ljudstvo pa podrejeno vedno novim odredbam, odlokom in ukrepom.

Propagandna mašinerija je uspešno razpihovala strah, s prstom kazala na vse, ki so si drznili neupoštevati vprašljive vladne ukrepe, širila dezinformacije in ploskala zdravstvenemu osebju, čeprav so ravno zaradi vse večje privatizacije zaposleni v javnem zdravstvu postali podvrženi čedalje večjemu izčrpavanju.

V takšnih pogojih popolne blokade družbenega, političnega in socialnega življenja ter zelo okrnjenih produkcijskih procesov, je bilo težko organizirati odpor. A na vsakem koraku je bilo očitno, da ljudje niso bili zadovoljni z odzivom oblasti na sicer resno situacijo. Običajni prostori srečevanja so bili zaprti, zato so ljudje iskali nove in posledično se je na medmrežju pojavilo mnogo premislekov in pobud, na ulicah pa veliko individualnih izrazov protesta – ljudje so denimo na okna množično izobešali napise proti oblasti in njenim ukrepom.

Politično delovanje v času polne družbene blokade, nemoč civilne družbe in problem individualiziranosti

V času popolne blokade družbenega delovanja se je razgalila beda družbe, temelječe na individualiziranem življenju. V družbi z razkrojeno skupnostjo so ljudje ostali sami in odrezani v svojih stanovanjih. Prevladoval je občutek nemoči posameznika. Odgovor avtonomnega, samoorganiziranega gibanja na takšno situacijo je bilo iskanje načinov skupnostnega delovanja onkraj zidov svojih stanovanj. Srečanja so se nadaljevala, včasih tudi na nestandardnih lokacijah. Okrepile so se direktne akcije v javnem prostoru kot so grafiti, plakati in letaki v nabiralnikih, vzpostavile so se solidarnostne mreže – čaj in hrana za

Fotografija: Janez Zalaznik

Vendar vse te aktivnosti niso popolnoma zadovoljile želje po političnem delovanju, ki bi uspelo nagovoriti širšo družbo. V ta namen se je ustanovilo virtualno platformo Protest z balkonov, pod katero se je združilo veliko raznoterih in že od prej uveljavljenih kolektivitet ter začelo kampanjo bobnanja z lonci v znak protesta proti avtoritarni vladni in njenim koronskim ukrepom. S strani anarhističnega gibanja je bil prvi protest z balkonov sklican 3. aprila 2020. Ta metoda je v obdobju prepovedi vsakršnega delovanja, tudi političnega, omogočala aktivno, protestno intervencijo v sfero javnega in participacijo širše družbe. No, televizija je medtem poročala o koncertih z balkonov.

Večini novonastalih platform je bilo skupno to, da so nastale iz že prej obstoječih ne-institucionaliziranih skupin z močnimi socialnimi mrežami. Po drugi strani so bili aktivisti in aktivistke civilne družbe, ki so delovali v navezavi z nevladnimi organizacijami, popolnoma paralizirani, saj so se bili primorani podvreči diktatu vladnih uredb – prostori srečevanja in pisarne so bili zaprti, prepoved združevanja jim je onemogočala sestajanje, kaj šele mreženje z drugimi aktivističnimi krogi. Splošno popularizirani virtualni sestanki izza svojih jedilnih miz so le še povečevali občutek nemoči interveniranja.

S temi problemi so se soočale tudi avtonomne in samoorganizirane skupine. Zaradi skrbi pred okužbo ali prenosa okužbe na rizične skupine je veliko ljudi raje ostajalo doma, kar je redka srečanja zelo osiromašilo. Kljub temu se je s srečevanjji nadaljevalo, prav tako je, kljub okrnjenosti, po najboljših močeh potekala koordinacija med skupinami. Izrednega pomena so bili skupni premisleki in analize situacije, ki so poskušale prebiti uradno politiko enoumja in zavajajočih propagandnih informacij, ki so tedaj diktirale razmišljanja celotne družbe.

Eden večjih problemov organiziranja je bilo zagotavljanje standardov anti-avtoritarnega, direktno-demokratičnega samoorganiziranja. Virtualna orodja so zelo okrnila komunikacijo,

saj ta tudi v najboljših primerih lahko predstavljajo le dopolnilno orodje srečevanjem v živo. Skozi uporabo spletnih orodij se izgubi veliko informacij, močno se poveča možnost napačnih interpretacij in izpada informacij, kar lahko povzroči marsikatero nezadovoljstvo, nezaupanje ali nevednost, navkljub najboljšim namenom vseh sodelujočih. Procesi organiziranja se podaljšajo. Po drugi strani pa je tehnologija podvržena tudi velikemu nadzoru, tako s strani korporacij kakor oblasti, zato kljub uporabi »varnejših« spletnih orodji ti ne dajo popolnega občutka zasebnosti in zaupnosti. Še večji izviv je bila komunikacija med kolektivi in ohranjanje notranje transparentnosti. To so bila tudi ključna vprašanja pri koordinaciji protestov z balkonov. Posledično se je bilo treba osredotočiti na najmanjše skupne imenovalce, kar je omogočalo enostavno komunikacijo, brez potrebe po globljih debatah – z balkonov se je skozi tri proteste naslovilo problem avtoritarne oblasti, prekernost in stanovanjsko problematiko.

V takšnih okolišinah se je sklical tudi prvi sestanek antikapitalističnega bloka – koordinacije antiavtoritarnih grupacij in posameznikov v Ljubljani. Aktivirale so se tudi vse avtonomne in lokalne skupine Federacije za anarhistično organiziranje.

Diktiranje sproščanja ukrepov, decentralizacija in pomen vzpostavitve vozlišč srečevanja

Kljub težnjam avtoritarne oblasti po vzpostavitvi enoumja skozi ustvarjanje lažnih izrednih razmer in širjenja strahu je družbi začelo prekipevati. Ljudje niso več zaupali uradnim interpretacijam situacije: nesorazmernost omejevanja osebnih svoboščin in elitistične izjeme, korupcija in klientelizem so zasadili seme upora, ki je 24. aprila 2020 kulminiralo v prvem kolesarskem protestu, ali bolje rečeno, v protestni rekreatiji. Medtem, ko bi morali biti ujetniki lastnih domov in se nismo smeli gibati izven lastnih občin, je lahko elita svobodno hodila na svoje jahte, vikende in igrala golf. Situacija se je v hipu obrnila: od sedaj naprej so ljudje začeli diktirati sproščanje ukrepov, oblast pa jim je bila primorana slediti. Ljudje so v okoli 30 mestih odšli »Z balkonov na kolesa«. Protestiralo se je v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Novi Gorici, Velenju, Celju, Murski Soboti, Brežicah, Slovenj Gradcu, Kranju, Kostanjevici ob Krki, Ilirske Bistrici, Zagorju, Trbovljah, Kamniku ... V Ljubljani se je na takšnih shodih junija zbiralo do okoli 10 000 ljudi, več sto pa tudi v Mariboru, Kopru, Kranju, Novi Gorici, Velenju, med 50 in 100 pa med drugim v Zasavju in Posavju, Celju in Kamniku. Eksplozijo aktivnosti je poganjala splošna in, kakor se je izkazalo kasneje, pravilna analiza, da tudi situacija epidemije omogoča širok nabor političnega in družbenega delovanja, seveda ob upoštevanju osnovnih zaščitnih ukrepov.

V tem duhu ljudskega sproščanja ukrepov je bila 21. maja organizirana prva Odprta kolesarska skupščina v Avtonomnem kulturnem centru Metelkova Mesto, sestajati pa se je začelo tudi v drugih mestih. V Brežicah so na primer organizirali dve tovrstni srečanji, vse še vedno v času veljave odlokov o prepovedi druženja. Odprta skupščina je polje transparentnega sodelovanja antiavtoritarnega gibanja razširila tudi na ostale aktivne inicijative in posameznike. Skupna odločitev je tako bila, da se 12. junija sestopi »S pedal na stopala«, kar je odprlo pot za razvoj nove protestne dinamike, ki je bila še bolj vključujoča. Do začetka julija sta se v Ljubljani pod imenom Odprta protestna skupščina odvili še dve široki srečanji in sicer najprej ponovno na Metelkovi, nato pa še v Avtonomni tovarni Rog. S čimer se je ponovno potrdil pomen avtonomnih prostorov kot pomembnih vozlišč srečevanja in ključnih infrastrukturnih elementov pri gradnji avtonomne politike onkraj države, saj so bili to edini prostori, ki so v tem času omogočali tovrstna srečevanja.

Skupščine so pomembno pripomogle k samoorganizaciji in mobilizaciji protestnega gibanja. Procesi srečevanj v živo so sprožili tudi snovanje novih iniciativ. Horizontalno, avtonomno in samoorganizirano delovanje protestov je svoj vrhunc doseglo z organiziranjem Protestne ljudske skupščine 17. julija v Argentinskem parku, kjer je v različnih tematskih krogih prisostvovalo več tisoč udeležencev.

Faze protestov ter protestni odvodi

Procesi odpiranja prostora so se poznali tudi pri re-aktivaciji čedalje več grupacij in vzpostavljanju novih mrež. Med prvimi je vzniknil Aktiv samozaposlenih delavk in delavcev v kulturi, nekoliko kasneje pa tudi Mladinska aktivistična organizacija - MAO. Kmalu po prvi odprtji skupščini so se v Ljubljani izoblikovale tri večje koordinacije: kulturniški blok, okoljsko-naravovarstveni blok in antikapitalistični blok, ki so imele vsaka svojo politično analizo in usmeritev, avtonomne procese premišljevanja in odločanja, med seboj pa so, kar je morda najbolj pomembno, uspele vzpostaviti odlično medsebojno komunikacijo.

Fotografija: Janez Zalaznik

Inicitative so se koordinirale na podlagi svobodnega dogovora ter spoštovanja raznoterih politik in izrazov v praksi, si dajale prostor in se po svojih najboljših močeh trudile vzajemno podpirati. V tem obdobju protestne pluralnosti so bile v javnost lansirane številne izjave ter izvedene mnoge raznolike akcije, od blokade Ministrstva za okolje in prostor do izobešanje transparentov, grafitiranja, plakatiranja in deljenja letakov. Odpiralo se je številne teme in organiziralo veliko akcij izven petkovih protestov – ob torkih se je zaradi nemogočega položaja prekernih delavcev v kulturi redno protestiralo pred Ministrstvo za kulturo, opozarjalo se je na nesprejemljivost ograj – tako na Kolpi, kakor pred parlamentom, in se solidariziralo z boji proti rasizmu in policijski represiji v ZDA pred ameriško ambasado.

Številni odvodi od petkovih protestov so krepili odpor proti avtoritarni oblasti in njenim elitističnim ter klientelističnim politikam. Eden večjih in zelo decentraliziranih je bil protestni pohod 27. junija, »Za naravo ob Savo«, nekoliko kasneje, 25. avgusta, protest proti koncentracijskemu taborišču za migrante v Postojni, 19. septembra pa še izjemno močan pohod »Za naravo ob Sočo« in protest proti sežiganju smeti v Cementarni Anhovo. Od pomladi do jeseni je bilo izpeljanih tudi veliko manjših vsebinsko osredotočenih intervencij, med katerimi lahko omenimo intervencijo na javno debato Ministrstva za okolje o

dolgoročnih okoljskih strategijah, blokado Petrolove bencinske črpalke zaradi koruptivnega značaja liberalizacije trga s pogonskimi gorivi, blokado shoda nasprotnikov splava,...

Po »Protestni ljudski skupščini« v Argentinskem parku se je sredi julija začenjala nova faza protestov. Na ulicah je bilo potrebno vztrajati, da pobude ne bi prevzeli konzervativni, nacionalistični, lunatični in ostali sumljivi elementi z netransparentnimi agendami.

Do tedaj so bili nekateri v mobilizacijo vpeti že štiri mesece. Tempo petkov je bilo poleg vseh ostalih aktivnosti le stežka dohajati. Poleg manifestacije na ulicah si je bilo treba vzeti čas za premišljevanje taktik delovanja, svoj politični angažma strateško umeščati v kontekst širšega gibanja in nasploh v družbo ter kljub intenziteti dogajanja misliti daljnosežno, ohranjati skupnostno infrastrukturo in izvajati redne aktivnosti gibanja. Hkrati pa se ni smelo pozabiti na skupnost, njene potrebe, probleme in želje ter se po najboljših močeh resno soočiti z grozečo igorelostjo.

V takšnih okoliščinah je po Protestni ljudski skupščini del protestnikov ustanovil tudi novo koordinacijsko telo – odprto platformo z namenom povezovanja aktivnih grupacij, koordinacijo aktivnosti in vsebinskih intervencij na samih shodih ter PR.

Fotografija: Janez Zalaznik

Odgovor oblasti in njene kvazicivilne družbe

Že pred 13. marcem, ko je oblast prevzela nova vladajoča koalicija, je postajalo jasno, da bo epidemija korone izkoriščena za vpeljavo spornih ukrepov oblasti in okoriščanje »vojnih mrhovinarjev«. In res so represivni državni organi praktično nemudoma začeli z ustrahovanjem, ki ni imelo nobene smiselne zdravstvene podlage. Ljudje so postali tarče tako v svojem vsakdanju življenju kot na protestnih shodih, zato so se mnogi iz centrov mest umikali v za policijo neobičajne kraje. Poskusi kakršnekoli politične intervencije so bili zatrti, ne glede na to, kako smešno je to izpadlo. V začetku aprila so na dom prišli obiskat nevarnega lepilca križev, ki je pred parlamentom označeval uradno varno razdaljo med potencialnimi

protesti. Na podoben način so bila 22. aprila sankcionirana tudi pred parlament nalepljena stopala, ki so simbolno nadomeščala sicer prepovedane protestnike. Policia je neselektivno delila najrazličnejše kazni, iskala in nadlegovala domnevne organizatorje v različnih mestih, v Kopru, 1. maja, pa celo povzročila nekakšen pogrom nad protestniki. V Ljubljani je ograjo porivala čedalje bolj v protestniško množico, med tem pa še naprej s svojimi dejanji morila na meji s hrvaško.

Fotografija: Janez Zalaznik

Poleg nadlegovanja na javnih krajih je policia občasno zastraševala tudi z nekoliko manj vidnimi prijemi: z »informativnimi« obiski na domu, pisanjem ovadb za domnevna kazniva dejanja v primerih domnevne nestrnosti napisov »smrt janšizmu« in discipliniranjem posameznikov preko pošiljanja kazni po pošti, daleč stran od oči javnosti. Toda kljub državni represiji in dobro usklajeni medijski propagandi oblastem naših življenj ni uspelo popolnoma obvladati in po nekaj tednih agresivnega nadlegovanja na protestih nihče več ni maral policije. Nevzdržna družbena klima in spodbudni podatki o stanju epidemije so po celi sloveniji na ulice vsak teden pritegnila na tisoče ljudi.

Ker je državna mašinerija izgubljala totalni nadzor nad prebivalstvom, se je polaščala različnih metod demobilizacije uporov, ki so bili že dobro preverjeni v tujini. Po zgledu ZDA je preko tvitov in medijskega poročanja preimenovalo do tedaj že zelo močno uveljavljeno formacijo antikapitalističnega bloka v Antifo – namišljeno organizacijo, katere namen ni popolnoma jasen, a lahko za oblast predstavlja dober lažni povod za policijsko intervencijo. Pomena namišljenega sovražnika za oblast ne gre zanemariti. Uradna propaganda želi z dezinformacijami zmesti ljudi do te mere, da ti niso več prepričani, s kom si delijo ulice, kar posledično lahko prinese sumničenje in fragmentacijo protestniškega gibanja. Poleg tega poskuša z vzpostavitvijo fiktivnega sovražnika prikriti splošen značaj ljudske mobilizacije in jo prikazati kot izgredništvo maloštevilne subkulture, s čimer želi upravičiti uporabo policijskih represivnih ukrepov ter skozi ustvarjanje navideznih razlik med protestniki samimi doseči

elitev na dobre in slabe, na način, da bi ti sami sebi postali policaji in zatrli lastni radikalni potencial.

Ta manever oblastem navkljub vsemu trudu ni uspel in gibanje je ne glede na poskuse diskreditacije, osebne napade na posameznike ter policijsko izzivanje ostalo solidarno.

Ko je politična elita sprevidela, da so ljudje na ulici razvili svojevrstno imunost na njene poskuse diskreditacije in deljenja, je aktivirala svojo desničarsko-konzervativno kvazicivilno družbo in skozi svoj proti-znanstveni diskurz razprla prostor za teoretične zarote – torej tiste, ki verjamejo v velike zarote 5G omrežja, ne sprejemajo dejstva, da virus obstaja ali da je resnično nevaren, so proti nošenju mask in nasploh proti cepljenju ter takšne, ki bi se radi vrnili v čas prepovedi svobodnega odločanja žensk o svojem telesu. Politična vloga tovrstne kvazicivilne družbe v času družbene negotovosti je ljudem, ki že tako živijo v težkih situacijah, ponuditi kapljo čez rob, ki jih bo pripeljala na ulico; zamotiti družbo z apolitičnim, ezoteričnim diskurzom po eni in zapreti možnosti politične, argumentirane in racionalne debate na drugi strani.

V družbi, ki je nasičena z najbolj bizarnimi teorijami tudi katerikoli poskus na dejstvih utemeljenega preizpraševanja družbene vloge korporativno upravljanega 5G omrežja ali razmisleka o tveganjih, ki so povezana s cepljenjem, izпадa lunatično. S takšnimi intervencijami lahko kvazicivilna družba v progresivna gibanja, ki zagovarjajo odprtost, hitro vnese zmedo, ljudi odvrne od političnega delovanja in pozornost preusmeri stran od dejanskih družbenih problemov

Fotografija: Janez Zalaznik

Z mobilizacijo, ki je zajela tako širok del družbe, se je marsikdo žezel tudi okoristiti. To velja tako za opozicijske politične stranke, njihove elite ter z njimi povezano civilno družbo, kakor tudi za kakšne nove nadobudneže, denimo entuziaste samooklicane »Vseslovenske ljudske vstaje«, ki so tekom splošne mobilizacije že leta 2013 z ozvočenjem poskušali samovoljno

uzurpirati prostor in govoriti v imenu vseh, preko vsiljevanja predstavnosti vzpostaviti politiko znanih obrazov, s tem gibanje deradikalizirati in se na koncu prodati kot politična stranka. Nejasno ostaja, kdo vse stoji za takšnimi potezami, a tudi tokratni novi mutaciji »Vseslovenske vstaje naroda« ni uspelo. Kakor tudi ne nacistom v fluorescenčnih jopičih, ki so se kljub prizadevanjem vladajoče elite in medijev, da bi se vzpostavili kot družbeni akter nacionalne enotnosti, po nekaj neuspelih poskusih bili primorani umakniti iz prizorišča.

Par strategij trenutne oblasti je jasnih: discipliniranje posameznikov in organizacij preko finančnih sankcij. Družbena stigmatizacija in ustrahovanje preko senzacionalnega medijskega linčanja izbranih identificiranih posameznikov iz protestov. Skozi vzpostavljanje navideznega, marginalnega sovražnika zamegliti dejstvo splošne mobilizacije in povzročiti delitev protestnikov na dobre in slabe. Z mobilizacijo nasilniških tolp - v vojaških uniformah na meji kakor rumenih jopičev v Ljubljani, zastraševati ljudi. In preko ustanavljanja kvazicivilne družbe ustvarjati občutek o obstoju kritične mase dela družbe, ki podpira izključevalne in nestrpne politike, čeprav so te v realnosti plod konzervativnih elit samih in podvržene zasledovanju njihovih interesov.

Odgovor družbe in protestniškega gibanja na nasilje oblasti je bil jasen: nihče ni nasedal na njihove provokacije, skupaj se je solidarno delovalo onkraj njih. K temu so veliko pripomogli vsi prostori srečevanja, čas, ki si ga je vsaka koordinacija vzela za svoje analize, kakor tudi dolgoletne politične izkušnje povezovanja in sodelovanja iz preteklih obdobjij. Izkazalo se je, da je ravno pripravljenost za komunikacijo, izmenjavo stališč ter morebitno koordinacijo na odprt in javen način - v primeru aktualnega protestnega vala denimo preko odprtih kolesarskih in drugih skupščin, dober indikator resnične narave in politične agende določenih skupin. Kvazicivilnodružbene pobude so namreč brez izjeme zavračale odprto komunikacijo ter sodelovanje na skupščinah in so raje prisegale na tajne sestanke v izbranih krogih, širjenje fantastičnih govoric, grajenje klime konspirativnosti, hkrati pa so se na lastno pest skušale v medijih in na ulicah vzpostaviti kot uradni zastopniki protestnega gibanja, kar pa jim ni uspelo.

Gibanje pa je med drugim uspelo zagotoviti tudi pravno podporo in finančna sredstva za tiste, ki so bili podvrženi represiji, vire za materiale in ostale stroške ter skozi mobilizacijo izgraditi skupnost vzajemne pomoči in solidarnosti nasploh.

Problem izpostavljanja posameznikov, zahtev, in izčrpavanja ter vprašanje PR ali agit-prop

Elite so proteste zaenkrat tolerirale, a jim trenutno ne dajejo nikakršne pozornosti, zato je na mestu vprašanje, katere metode bodo gibanju vlile moč in katere ga bodo spremenile v ritual folklore. Ko protesti postanejo ritual, izgubijo tudi svoj politični nabolj, ko postanejo predvidljivi, izgubijo borben potencial, in ko namesto jezne množice dominira performans, oder in eno ozvočenje, se protest prelevi v apolitični festival.

Trenutna splošna mobilizacija je spontan izraz nezadovoljstva ljudi, ki ga ni potrebno vklupiti po svojih željah. Strukturalizacija protestov je od spontanosti pripeljala do polstrukturiranega pluralizma znotraj progresivnih načel tolerantnosti do tolerantnih in iskrenih. Tudi aktualno gibanje je potrdilo nekatera relativno splošna načela množičnih družbenih mobilizacij. Veliko pozornost je potrebno nameniti temu, da iniciative ne govorijo v imenu drugih in da dajejo prostor, pa čeprav samo potencialni, za uveljavitev tistih, ki zastopajo drugačna stališča in prakse. Potrebno je paziti tudi na to, da forma ne prevlada nad vsebinom. Forma mora odgovarjati vsebini in če je ta vsebina politično nezadovoljstvo s konkretnimi ukrepi vladajoče elite, potem je povsem upravičeno, da tudi forma ne sprejema

nujo od oblasti predpisanih okvirjev. Ko se pojavi potreba po artikulaciji protestnega izraza, so za to potrebne poglobljene debate in ne zgolj tehnični sestanki, na kar je potrebno biti še posebej pozoren v času permanentne mobilizacije, ko lahko marsikdo dobi občutek, da tega časa primanjkuje. Čim večji je delež gibanja, ki uspe osmisliti svojo prisotnost na ulicah, močnejši je tudi protestni izraz. Biti za čisto pitno vodo ali proti aktualni oblasti je enostavno, s tem se lahko poistovetijo tudi teoretički zarot in nacionalisti, toda pomembno je, kaj je naša vizija družbe nasploh.

Fotografija: Janez Zalaznik

Tudi tokrat se je še enkrat potrdila potreba po varovanju lastnih osebnih identitet. Živimo v družbi čedalje večjega nadzora, ki je še toliko bolj oprijemljiv primerih oblasti nevšečne politične dejavnost. Za primer lahko omenimo konstanten nadzor protestov s strani kombija, specializiranega za prepoznavanje obrazov, ali prestrežnike mobilnih naprav. Tisti, ki si ne morejo privoščiti plačevanja kazni, in tisti, ki si zaradi svojih služb ne želijo biti javno medijsko linčani, so se primorani samozaščititi, še posebej, če želijo dolgoročno ostati del gibanja.

Kljub temu, da se nekateri radi izpostavljajo in se marsikomu lahko zazdi, da zastopajo celotno gibanje, se je takšnim interpretacijam vedno znova potrebno zoperstavljati. Seveda je potrebno vzeti v obzir, da se je včasih potrebno izpostaviti, če želimo nagovoriti ostale, vendar je v ozadju tovrstnega delovanja lahko tudi zgolj lasten ego ali pa oportunistične agende posameznikov in ne realne potrebe določene situacije. Prekiniti moramo s samoumevnostjo predstavnosti. Konec koncev gradimo ravno odpornost zoper sistem, ki predpisuje predstavnštvo kot edino legitimno obliko političnega delovanja, in ki nas želi prepričati, da alternative, kot so na primer direktna demokracija, niso mogoče.

Predstavnštvo in medijski obrazi ustrezajo ustroju delovanja sistema. Pokroviteljski odnos je del parlamentarne demokracije, ki bolj kot na vsebini gradi na PR podobi posameznikov in medijski reprezentaciji preko znanih obrazov. Mediji preferirajo poenostavljanje in trženje

znanih obrazov, ne pa predstavljanja kompleksnosti in mnogoterosti gibanja ter vseh njegovih stališč in analiz. Takšno medijsko delovanje ustreza tudi elitam: s tem, ko imajo, ob pomoči medijev, nasproti sebe izpostavljene posamezni, jim lahko ponudijo neenakovreden dialog, jih targetirano diskreditirajo in predvsem manipulirajo z javno reprezentacijo gibanja. Elitam všečne predstavnike povzdignejo v nosilce zahtev celotnega gibanja, vse ostale diskreditirajo in sankcionirajo, v končni fazi pa te predstavnike pogosto celo spustijo v svoje banketne sobane, jih vključijo v uradni sistem, denimo v obliki novonastalih stranke ali kot posamične obraze v obstoječi politični garnituri.

Vse to se je zgodilo tudi v času vstaj pozimi 2012-13, podoben manever pa je 3. julija 2020 poskušal izvesti tudi predsednik države, ko je »predstavnike« protestnikov pozval na sestanek, na katerem se je ob nesmiselnem kramljanju v medijskih žarometih sončil skupaj s teoretiki zarote, nekaterimi dobronomerneži in političnimi oportunisti, ki niso imeli praktično nobene resne zaslombe v protestni mobilizaciji. A kar je verjetno najbolj pomembno: z manipulativno »politiko obrazov« se pozornost odvrne od mnogoterosti gibanja in pestrosti vsebin ter se jo preusmeri na izbranega posameznika in njegove poglede, s čimer se zamegli idejno in diskurzivno moč množice.

Le ohranjanje odprtrega prostora lahko gibanju prinese rast in razvoj, medtem ko množična animacija posameznikov ali peščice s svojim pokroviteljskim odnosom do gibanja ljudi odvrača od sodelovanja in posamezni, s tem, ko se jim ni treba aktivirati, pasivizira. Temeljno načelo odprtosti prostora pomeni kar največjo skrb za to, da ne govorimo v imenu drugih, ampak zgolj v imenu tistih, od katerih artikulacija prihaja.

Fotografija: Janez Zalaznik

Fotografija: Janez Zalaznik

Podobno se dogaja tudi z zahtevo po zahtevah. Tako politične elite kakor mediji si želijo konkretnih zahtev in želijo si vedno novih zahtev. Ni jim dovolj, da se protestira za ohranitev narave, za kvalitetno zdravstvo za vse, proti privatizaciji skupnih dobrin, za stanovanja za vse, proti rezalni žici na meji ali za zaprtje koncentracijskega taborišča za migrante, proti nacionalizmu, izkoriščevalskemu prekernemu delu ali avtoritarnim ukrepom oblasti in kratenju osebnih svoboščin. Takšne zahteve so zanje preradikalne in celo utopične, želijo nas prepričati, da se moramo zavzemati za manj, za stvari v predvidljivih okvirjih, postavljenih s strani elit. Posledično marsikdo lahko dobi občutek, da je potrebno zahteve konkretizirati vse do ravni zakonodajnih postopkov ali celo napisati osnutke zakonov. Nekateri tako namesto nasprotovanja vladi svojo pozornost prekomerno usmerijo v delo z »nerazumevajočimi« mediji, v pisanje zahtev in zakonov ter začnejo zanje tudi lobirati, s čimer se ujamejo v past podeljevanja legitimnosti nelegitimnim političnim elitam, njihovim institucionalnim postopkom in medijem.

Gibanje ne potrebuje zahtev, ni niti potrebe po postavljanju vedno novih, dovolj je že avtentičen izraz nezadovoljstva in nestrinjanja, če pa potreba po zahtevah obstaja, morajo te biti maksimalne in načelne, saj le tako lahko zajamejo različne poglede. Na sprenevedanje politikov in na zahteve po zahtevah medijev v takšnih primerih je potrebno gledati kot na poskuse sistema po podreditvi diskurza njihovi logiki in ideologiji. Z maksimalnimi zahtevami se lahko izognemo možnosti, da bi jih oblasti sicer simbolno sprejele, a nič spremenile, in nevarnosti deradikalizacije in nevtralizacije preko kvazi dialoga z izbranci.

Kljub temu je za gibanje pomembno, da poskuša z lastnimi vsebinami po najboljših močeh doseči čim širše množice. Znotraj PR mašinerije elit in njihovih medijev je skoraj nemogoče delovati, prav tako ni za računati, da bi tovrstne vsebine zares bile v interesu korporativnih socialnih omrežij. Slednja so denimo v ZDA med valom protestov proti rasizmu in

in policijskemu nasilju 20. avgusta samovoljno ali, bolje rečeno, po nareku oblasti, ukinila številne politične platforme pod pretvezo preprečevanja »spodbujanja sovražnega govora«. To je realnost sodobne medijske krajine, zaradi česar je izjemnega pomena vzpostavljanja lastnih komunikacijskih orodij.

Zaradi samega ustroja sodobnega medijskega delovanja, ki čedalje bolj postaja podoben PR-ovskemu ponavljanju izjav uradnih predstavnikov oblasti, brez lastnega premisleka in ki iz konteksta ostalih iztrga le vsebinske fragmente, ki ustreza dominantnemu političnemu diskurzu ter jih nato še »politično uravnoteži« s protiargumenti, se je potrebno zoperstaviti tudi PR-ovskemu pristopu. PR namesto vsebine promovira izgled, namesto širine izpostavlja všečne detajle in zavoljo populizma pretirano poenostavlja.

Naša agitacija in propaganda mora izhajati iz ljudi, ki za njo stojijo, potrebno se je boriti proti potrošniški logiki, naše ideje niso blago na razprodaji, ampak so del resnih političnih premislekov, naš izgled se ne spreminja z vedno novo mobilizacijo, kakor tudi ne vsebina. Skozi mobilizacije je potrebno razvijati tako nove kanale komunikacije kakor tudi ohranjati že obstoječe. Večina si ne more privoščiti zakupa komercialnih sten, namenjenih plakatiranju – zato se marsikdo odloči na lastno iniciativo oglasne stene vzpostaviti – tako z lastnimi plakati, kakor tudi grafiti in murali. Deli se letake, komunicira preko sloganov in transparentov. Uporablja se spletne strani, mailing liste, pa tudi socialna omrežja in včasih korporativne oz. državne medije, a slednje previdno in z zavedanjem strukture njihovega delovanja.

Vprašanje nadaljnjega delovanja

Korona kriza ni le razgalila podobe sodobne družbe, podvržene modernemu totalitarizmu in individualiziranemu načinu življenja, ki nas delata nemočne. Ko se je svetovno gospodarstvo ustavilo, je pokazala tudi na nesmisel prekomernega dela in nenehnega ustvarjanja presežkov. Veliko ljudi si je končno lahko odpočilo, spoznalo svoje sosede in jim ponudilo pomoč, za nekaj časa se je začela vzpostavljati skupnost onkraj mnogih nesmiselnih delovišč. Države so brez problema našle milijarde denarja za pomoč gospodarstvu, ki jih pred tem ni bilo za pokojnine, zdravstvo in šolstvo. Tudi to je lahko nauk za nadaljnje boje.

Opozoriti velja tudi na problem prehajanja meja, ki v čedalje večji meri zadevajo tudi privilegirane prebivalce s papirji evropske unije. Prenos idej, mednarodno povezovanje, odkrivanje zanimivih praks in grajenje solidarnosti onkraj meja so le nekateri pozitivni učinki brezmejnega delovanja. Ne smemo dopustiti, da se v času globalnega vzpona avtoritarnih in fašistoidnih politik zapremo v svoje majhne kroge, odrezane od drugih, medtem ko iniciativo poskuša prevzemati propaganda polna nacionalističnega in konzervativnega diskurza. Prizadevati si moramo, da nas, in nasploh kogarkoli, njihove meje ne ustavijo.

S posebnim problemom se bo v prihodnje soočil progresivni del civilne družbe, saj bodo javna sredstva za njeno delovanje resno okrnjena, kar je v skladu z aktualnimi politikami, ki nevladnike poskušajo popolnoma odrezati od mehanizmov soodločanja in virov financiranja. PR kampanje, pisanje pritožb in predlogi zakonov izgubljajo še tisto vrednost, ki so jo morda imeli v preteklosti. Resno vprašanje je, kako bo civilna družba svojo odvisnost od države ob zmanjševanju njenega pomena inkorporirala v svoje prihodnje delovanje, saj ni videti, da gre za modno muho trenutne vladne garniture. Mi zagovarjamо avtonomno, samoorganizirano in antiavtoritarno držo.

Živimo v času zaostrovanja razrednega konflikta, razgradnje socialne države in njenih socialnih korektivov, priborjenih v bojih, ki so sledili drugi svetovni vojni sredi prejšnjega stoletja. V časih, ko so se elite pripravljene odločno zoperstaviti vsakršnim poskusom onemogočanja teh procesov, povsod po svetu lahko opazujemo porast militarizacije in

in nadzora, krčenje socialnih pravic in kratjenja osebnih svoboščin oz. bolje rečeno, krčenje le teh na privilegirane dele družbe. Ker proces utrjevanja moči peščice še ni zaključen, saj tudi odpor po celem svetu niti slučajno ni zadušen, se moramo pripraviti na dolgoročno delovanja in pri tem paziti na ohranjanje in rast lastnih sil. Preudarno se moramo izpostavljati in izbirati polja boja, kjer nas ne bo mogoče sankcionirati in kriminalizirati. Naslednjič moramo biti na ulicah še močnejši, ne pa vedno bolj izčrpani.

Tudi v prihodnje bodo pomembno vlogo igrale skupnosti, ki lahko posameznika opolnomočijo, mu nudijo solidarno pomoč in omogočajo kritično interpretacijo dogodkov v družbi. Takšne skupnosti se lahko razvijejo kjer živimo ali delamo, velikokrat pa se ustvarijo tudi okoli različnih interesnih kolektivov. Potrebno je biti pozoren, da naše kolektivitete delujejo in skrbijo za skupnost tudi v času zaostrenih družbenih razmer. Tudi v tej mobilizaciji je še enkrat pomembno vlogo odigrala infrastruktura gibanja, ki jo moramo ohranjati in širiti tudi v prihodnje: avtonomni prostori, kontra-mediji in distribucije agitacijsko-propagandnih materialov, kontra-kultura, teorija, politika, vzajemna pomoč in solidarnost, kontra-ekonomija. Vsi ti elementi so med mobilizacijo pomembno prispevali k moči gibanja kot celote.

Iznajti moramo načine delovanja in druženja tudi v ponovno zaostrenih pogojih. Srečevanja v živo so ključna pri gradnji lastnih aktivnosti in moči. Tokom mobilizacije so se vzpostavile številne nove kolektivitete s svojim krogom ljudi in čas bo pokazal, katere bodo uspele delovati tudi na daljši rok. Več kot jih bo, lažje bo graditi drugačno družbo. Raznoterost kolektivitet omogoča, da kar največ ljudi najde svoje mesto vsaj v eni izmed njih.

Le z ohranjanjem odprtosti raznih kolektivitet za nove ljudi, različne ideje in mreženja, bo mogoče zgraditi družbeno moč, ki bo uspela sprovesti spremembe. Zato je potrebno posebno pozornost namenjati ohranjanju odprtrega prostora za raznotere politike in njihove izraze, kakor nam je to uspevalo tudi med to mobilizacijo. Pobude morajo biti lansirane premišljeno, tako da se v njih lahko najdejo različni akterji, kar je še posebej pomembno v obdobju socialne, gospodarske in družbene krize, ki šele prihaja.

Anarhistična pobuda Ljubljana - APL, oktober 2020

Fotografija: Janez Zalaznik

